БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *48-дахи жэлээ гараба*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 100 (13416) | **1971 оной апрелиин 28, среда** | Сэн 2 мүнгэн

...з-10" гэжэ замбуулинай онгосын ниидэлгэ бэлдэлсэһэн, ...лэлсэһэн эрдэмтэдтэ, конструкториуудта, инженернүүдтэ, ... ба хүдэлмэришэдтэ, бүхы коллективүүд болон эмхинүүдтэ

...ет космонавтнууд, нүхэд

...димир Александрович ***ШАТАЛОВТА,***

...ксей Станиславович ***ЕЛИСЕЕВТЭ,***

...олай Николаевич ***РУКАВИШНИКОВТА***

...нүхэдүүд!

...инай дайда шэнжэлхэ программын ...юз-10» гэжэ онгосын замбуули... ...гэ Советскэ Союз дотор дүүргэг... ...ют» гэжэ замбуулинай научна ...хамта хэгдэхэ научно-техническэ ...туршалгануудай эхи захань энэ ...үедэ табигдаба.

...инай дайдые шэнжэлгын шэнэ шата ...гэжэ замбуулинай научна стан... ...программа Советскэ Союзай Ком... ...тиин XXIV съездын болоһон жэлдэ ...эжэ эхилбэ. Социалис экономикые ...бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ, Совет ...рэ шадал бэхижүүлхэ, манай ара... ...улам һайжаруулха, соёлойнь хэмжээ дээшэлүүлхэ гайхамшаг түсэбүүдые гүс съезд зохёоһон байна.

Хүндэтэ нүхэд Владимир Александрович Шаталов, Алексей Станиславович Елисеев, Николай Николаевич Рукавишников таанарые Советскэ Сюзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет замбуулинайнгаа ниидэлгэ дүүргэһэнтэйтнай дашарамдуулан, үнэн зүрхэнһөө амаршална.

«Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосо бэлэн болгожо, ниидүүлхэ хэрэгтэ хабаадалсаһан эрдэмтэдые, конструкторнуудые, техничүүд ба хүдэлмэришэдые, бүхы совет хүнүүдые халуунаар амаршалнабди, манай Эхэ ороной аша туһада шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэбди.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

...ЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ ...ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ ...ЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...ээ программа дүүргэ... ...1971 оной апрелиин ...10» гэжэ замбуулинай ...ээ Союзай уридшалан ...ондо бууба.

...жаруулагдаһан оньһото ...алгаха, «Салют» гэжэ ...научна станцитай он... ...туршалганууд, научна ...һон туршалга хэгдэбэ ...өөдин.

«Салют» гэжэ замбуулинай научна станцитай хамта хэгдэхэ хүдэлмэриин юрэнхы программын нэгэ шатань манай ниидэлгэ болобо.

Замбуулинай ниидэлгэ хэхые манда найдаһанайнь түлөө КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ баяр баясхалангаа хүргэнэбди.

Экипажай бэеын элүүр һайн, шэнэ даалгабаринуудые дүүргэхээр бэлэн.

«Союз-10» гэжэ онгосын командир полковник В. А. ШАТАЛОВ.
Борт-инженер А. С. ЕЛИСЕЕВ.
Туршалга хэдэг инженер Н. Н. РУКАВИШНИКОВ.

...БУУЛИНАЙНГАА ЗАМАЙ ҺҮҮЛДЭ

...оюз-10" онгосын экипажай Караганда городто үнгэргэһэн пресс-конференци

...монавтын жолоодоһон ...эжэ замбуулинай онго... ...городһоо баруун-хой... ...лометртэ бууба. Тэрэнь ...ай талхаар эгээн лэ ...районой центр Ки... ...һоо 10 километрэй га... ...нягталан тоолоожо хэлэе. ...гаргабал—«Путь Ле... ...олонациональна совхо... ...сaһаа 3 модоной га... ...инай онгосо бууһан ...ра туяагаа сасаһан на... ...дин тала дээгүүр һаял ...ба. Газарайнгаа хүрь... ...тогтоохоёо механизатор... ...ха ябаа һэн. Тии... ...анай хизааргүй сэнхир ...ойһоо бууһа ябаһан ...онгосые тэдэнэр хара... ...һан газартань зүг бү... ...хозой хүдэлмэришэд ...н ошобо. Гэхэтэй хам... ...ябаһан вертолёдууд бул... ...ор дүтэлэн ерэжэ, он... ...шахуу бууһан байгаа. ...обкомдо пресс-конфе... ...ба. Владимир Шаталов ...исеев хоёр энэ зал соо ...оробо. «Замбуулинай ...эжэ нэрэ абаһан Кара... ...хүндэтэ гражданинуу... ...адаг энэ зал соо тэдээн... ...юм. Тэрэ хадаг мү... ...навт Николай Рукавиш... ...гдэбэ. Жэл хахадай ...буулинда хоёрдохёо нии... ...һүүлээр В. Шата... ...ба барайгар хэһэн це... ...эр туулмагхан энэ зал соо гаргаад, иигэжэ хэлээ һэн: «Энэ орооһые Казахстанай комсомолшууд ургуулаа юм. Замбуулин соогуур абажа ябаһанаа асараабди, тиигээд таряашадта бусаажа баринабди. Һайн ургаса үгэхэ бэзэ гэжэ найданаб». Теэд үнэхөөрөө тэрэ шэниисэ ба барайгарһаа эрхим һайн ургаса абтаа һэн.

Түбэй, республиканска ба нютагай хэблэлэй, радио ба телевидениин журналистнуудай пресс-конференциие партиин обкомой нэгэдэхи секретарь В. Акулинцев нээхэ зуураа, газартаа амгалан мэндэ бусажа ерэһэнтэйнь дашарамдуулан, үнэн зүрхэнһөө космонавтнуудые амаршалба.

Казахстанай Компартиин ЦК-гай, республикын Верховно Соведэй Президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй нэрэһээ республикын 50 жэлэй ойдо зорюулан гаргагдаһан үбсүүнэй тэмдэгүүдые космонавтнуудта В. Акулинцев барюулба. «Союз-10» онгосын экипажые угтаһан лётчик-космонавт, Караганда городой хүндэтэ гражданин В. Севастьянов тэрэ тэмдэгээр баһа шагнагдана.

Замбуулинда экипажай хэһэн ажал тухай онгосын командир В. Шаталов хөөрэжэ үгөө. Ехэшье, харюусалтатайшье хүдэлмэри тэрэ ниидэлгын үедэ хэгдэбэ. СССР болбол замбуулинай станцинуудые байгуулха зам шэлэжэ абаад, тэрэл харгыгаараа саашаа ябажа үргэлжэлһөөр. «Салют» гэжэ замбуулинай станцитай хамта онгосынгоо оньһото бүхы түхеэрэлгэ шалгаха гэжэ экипаждамнай даалгагдаһан юм. Тэрэ даалгабариень дүүргээбди.

Замбуулинай станциие бэдэржэ олохо, тэрээндэ дүтэлжэ ошохо, тэрээнтэй холболдохо шэнэ аргые экипажнай нягталан шудалба гээд А. Елисеев мэдээсэһэн байна.

Манай экипаж хэһэн ажалаараа сэдьхэлээ ханангi.

Тэрэнэй һүүлээр журналистнуудай олон асуудалнуудта космонавтнууд харюу үгэбэ. «Салют» гэжэ замбуулинай станци ямараар харагдааб гэжэ онгосын экипаж хөөрэжэ үгэбэ.

А. Елисеев иигэжэ хөөрэбэ: 15 модонһоо тэрэ станцида дүтэлжэ эхилээ һэмди. Экран дээрэ анхан бишыхан хара һүүдэр харагдаад, дүтэлхэ бүримнай томо болоһоор болебо. Тэрэ станциие харахада айхабтар гоё: наранай туяада һолонготон, айхабтар һайханаар харагдаха юм. Хамта ниидэһэнэйнгээ һүүлээр һалажа, 50 метр зайлажа ошоод, борт дээрэнь бэшээтэй «СССР» гэжэ үзэгүүдые уншахада, ехэ зохид байгаа һэн. Хэзээдэшье мартагдахагүй, ехэл һонин юумэ хараабди.

Казахай республикын герб ба туг зураһан, Казахстанай газар дээрэхи замбуулинай старт абадаг талмайн зураглал харуулһан гарай бэлэг мүшэтэ гурбан аха дүүнэртэ облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Досмагамбетов барюулба.

В. АЛЯПИН,
(ТАСС-ай тусхай корр.).
Караганда.
апрелиин 25.

Замбуулинай «Союз-10» гэжэ онгосын экипаж (зүүн гарһаа): Н. Н. Рукавишников, В. А. Шаталов, А. С. Елисеев Караганда хотодо болоһон пресс-конференциин үедэ.

ТАСС-ай фотохроника.
Фототелеграфаар абтаба.

...ЫЙ» ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДЫЕ УГТАБА

...ЫЙ ГОРОДОК. (ТАСС). Үдхэнөөр ороһон саһаншье, хүсэтэй... һалхиншье хүхюун баяртай энэ уулзалгада һаад хэжэ ша... ...тэ городогой хүн бүхэн тэрэ уулзалгые айхабтар ехээр хү... ...а. Тугууд, транспарантнууд, лозунгнууд—хараһан лэ газарта. ...удай клубай хажууда «Союз-10» гэжэ замбуулинай онго... ...экипажые эндэхи зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Зам... ...аатарнууд Москва шадарай аэродром дээрэһээ энэ уулзалгада ...д.

...улинай энэ шухала, орёо туршалга хүтэлбэрилһэн гүрэнэй ко... ...эсхэлэй заседани «Звездный» городогто болобо. Ниидэлгэ ...на даб дээрэхи дүнгүүд тухай онгосын экипаж «Союз-10» ...е ухаалан бүтээһэн хүнүүдтэ, замбуулинай ниидэлгэ хүтэл... ...э хөөрэжэ үгэбэ.

...заседаниин болоһон зал соо тэрэнэй һүүлээр «Союз-10» ...паж журналистнуудтай уулзажа, олон асуудалнуудтань харюу ...осын экипажда амаршалгын бэшэг, телеграмма ябуулһан олон ...баясхалангыень дамжуулхыень журналистнуудта захяа. ...р Шаталовые, Алексей Елисеев ба Николай Рукавишниковые ...нүхэд, танил талануудынь, түрэл гаралнуудынь тойрожо ...а, хөөрэлдэнэ. Космонавтнар—гэртээ бусажа ерэнхэй.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

ТРАКТОРАЙ ХҮНХИНӨӨН ТАҺАЛДАНАГҮЙ

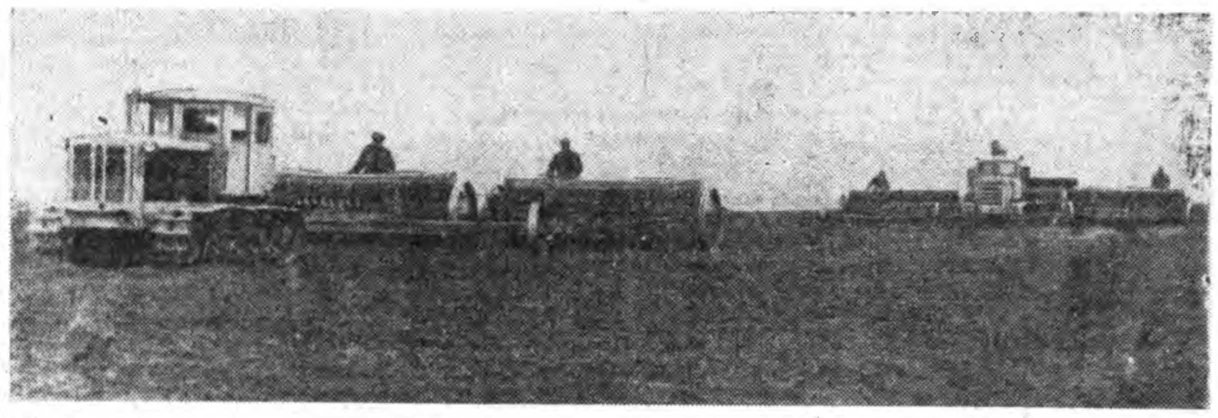
Һаяын үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой тарялангай поли дээрэ хүсэтэ тракторнуудай хүнхинөөн таһалданагүй. Хабарайнгаа тарилгые түргэн болзорто һайн шанартайгаар үнгэргэхөөр шиидэһэн II отделениин механизаторнууд ажахы дотороо эгээн түрүүлэн газараа борнойлжо, хахалжа эхилһэн юм. Мүнөө тус отделениин поли дээрэ 11 трактор хоёр халаанда зогсолтогүй хүдэлгэгдэнэ.

— Механизаторнууднай хабарайнгаа тарилга май 9 болотор дүүргэхээр хараална,—гэжэ отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Нима Чимитович Дандаров хөөрэнэ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэриин эхилһэн түрүүшын үдэрһөө түрүү механизаторнууд М-Д. С. Пурбуев, Ц. Ж. Галсанов, М. Б. Дашиев, Д. Ш. Чимитов, И. Г. Пурбуев гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие 100 гаран процент бэелүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Тарялан дээрэ. 2 Түрүү механизатор М-Д. Пурбуев.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Хабарай тарилга дээрэһээ репортаж

«Улаан Оронго» колхозой таряашад, механизаторнууд апрелиин һүүлшын үдэрнүүдтэ тарилгаа эхилхээр хараалан, машина, техникэеэ бэлдэжэрхёод байһан юм. Теэд апрелиин тэн багаар аятай дулаан үдэрнүүд тогтожо, газарай хүрьһэ үлэмжэ һайнаар халаагаа. Хадын үбэр, игаабари газарай тарялан дээрэ борнойлго хэхэһээ гадна, тарилга эхилхээр таарууу зохид эрхэ байдал тогтоһон байха юм.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, механизаторнууд таряанайнгаа газар шалгажа үзөөд, эртын тарилгые дары эхилхэ гэжэ шиидэһэн байна. Тиигэжэ колхозой үнинэй механизатор Ц-Д. Раднаевай бригадын трактористнар, сеялкэшэд апрелиин 16-һаа хабарайнгаа тарилгада ороһон байна.

Байлаанай үбэр гэжэ нэрлэгдэһэн үргэн ехэ поли нэмжынэ. Эндэ 200 гаран гектар талмай — нёдондо жэлэй паар, «амарһан» газар, эгээл үндэр ургаса үгэдэг полинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог.

— Газарай хүрьһэн һайн лэ гэдэһэн, шииг нойтоор элбэг, тарилга хэхэдэ эгээл зохид болоһон байна, — гэжэ бригадир Цэрэндондок Раднаев баяртайгаар бидэндэ хөөрэнэ.—Машина, техникэмнай һаадгүй һайнаар ябана. Тарилгаа эртэхэн эхилхэ гэжэ зүб шиидхэбэри абтаа гэжэ һананаб. Газарай хүрьһэнэй иимэ һайнаар гэдээд байхада юугээ хүлеэхэб. Хойшолуулаа һаамнай, газар хатажа эхилхэ ха юм. Энэл үедэ тарихадаа, үндэр ургаса абахабди,—гэжэ бригадир өөрынгөө этигэлые элирхэйлнэ.

Гушан зургаадахи хабарайнгаа тарилга хэжэ байһан таряашан-механизатор өөрынгөө урда табигдаһан ехэ зорилго һайн мэдэнэ. Үндэр баян ургаса туйлаһанайнгаа түлөө, эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө механизатор Раднаев олон удаа шагнагдаһан, Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн юм. Коммунис ажалай ударник, нэгэдэхи классай механизатор гэһэн алдар солотой. Нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй. Тэрэнэй ударидалга доро колхозой түрүү механизаторнууд К. И. Волосатов, В. Д. Цыретаров гэгшэд «ДТ-75» түхэлэй хоёр трактор жолоодон, табан сеялкээр тарилга хэнэ. Үдэрэй түнгалаг наранай туяада тракторай, сеялкэнүүдэй шэнэхэн улаабтар шэрэ толорон харагдана. Ургы сэсэгэй, ая, гангын хангал, шэнэ шоройн үнэр, булжамуурай жэргээн—ямар гоё гээшэб хабарай нарата үдэр тарялан дээрэ.

Механизатор Константин Волосатовай агрегадта хоёр басагад сеяльщигүүдээр ажаллана. Эдэнэр «Улаан Оронго» колхозһоо Тохойн СПТУ-да һуралсадаг Таня Бадмаева Надя Немчинова хоёр — ерээдүйн механизаторнууд. Мүнөө һуралсалайнгаа практика эндэ гаража байна.

— Наймадахи класс дүүргэһэнэйнгээ удаа түрэл «Улаан Оронго» колхоздоо хонишоноор хоёр жэл соо хүдэлөө һэн. «Басагад, тракторта һуугты!» гэһэн уряагай нёдондо гарахадань, механизатор болохые хүсэжэ, СПТУ-да орооб. Тэрэ хүсэлни бэелүүлэгдэжэ байна. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын ургасын үрэһэ барижа байһандаа баяртайб, — гэжэ Таня энеэбхилэн хөөрэнэ.

— Би тракторист угтай хүм. Абамни үнинэй механизатор, — гээд, Таниин хани Надя басаган хөөрэлдөөндэ оролсобо. — Хүсэ ехэтэй оньһото техникые абынгаа жолоодожо ябахада ехэл баярлагша, омогорхогшо бэлэйб. Иимэл машинын жолоо бариха дуран хүрэгшэ һэн. Һуража байнаб. Механизатор болохоб...

Тарилгын нүгөөдэ агрегадта Владимир Дабаевич Цыретаров хүдэлнэ. Сеяльщигүүдынь баһал залуу хүбүүд: Боря Бадмаев, Миша, Саша Эрдынеевтэн. Эдэ гурбан залуушуул шадабари мэргэжэлээрээ эрхим, үнинэй механизаторай дэргэдэ ажаллажа, таряашад болохо хэтынгээ замда орохо түрүүшын алхамые мүнөө хабарай тарилгаһаа эндэ захалбад.

— Хүбүүд ажалайнгаа эхинэй мүрые яһала һайнаар эхилбэ. Ерээдүйн механизаторнууд болохын түлөө эдэбхитэйгээр, алибаа юумэндэ һонирхолтойгоор хандана, оролдоно, — гэжэ механизатор Владимир Дабаевич залуу туһамаршадаа магтана.

«Улаан Оронго» колхозой тарялан дээрэ хабарай тарилга эхилһээр 10-дахи үдэрөө ябажа байна. Энэ үе соо 300 гаран гектарта шэниисэ таригдаа. 800 гектар таряанай талмай борнойлогдоһон, 50 гектар хахалагдаһан, 600 гаран гектар элдэгдэһэн байна. Колхозой партком, правлени болон профсоюзай организаци хабарай тарилгын үедэ эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлые урмашуулха тушаа дүрим баталһан байха юм. Ажалай дүнгүүд үдэр үдэртэ согсологдожо, эрхим ажаллаараа шалгарагшад Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдажа байха.

В. НИНДАКОВ,
манай штатнабэшэ корр.

Манай хөөрэлдөөн БЭЛЭН БОЛОНХОЙ

Иигээд удахигүй эхилхэеэ байһан хабарай хүдэлмэридэ хэр бэлдээд байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент Мухар-Шэбэрэй хэдэн ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан байна. Тэдэнэр иигэжэ хөөрэбэ:

«Знамя Ленина» колхозой главна агроном А. Б. ЭРДЫНЕЕВ:

— Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай ажахы долоо мянган гектарта ороoһото ургамал, тэрэ тоодо 5290 га шэниисэ ургуулхаар хараалanхай. Тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхэ бии. 17.400 центнер ороoһон тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй. Үнгэрэгшэ намартаа хура бороотой байһанһаа үрэһэнэй ороoһон шиигтэйгээр хуряагдаһан гээшэ. Тиимэһээ наранай игаабари үдэрнүүдэй тогтомсоор бүхы үрэһэеэ складһаа гаргаад, наранда шаруулжа, һалхинда үлеэлгэжэ, шанарыень һайжаруулжа байнабди.

Гектар бүриһөө 12,8 центнер ороoһо хуряажа, гүрэндэ 18 мянган центнер худалдаха түсэбтэйбди. Механизаторнууднай бүхы трактор, машина болон хүдөө ажахын бусад зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа дүүргэнхэй. Шалгалтаар элирүүлэгдэһэн жэжэ божо дутагдалнуудаа мүнөө тэдэнэр усадхажа байнад. Мүнөө полиёо борнойлжо эхилээбди.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна инженер, Р. Ф. АФАНАСЬЕВ:

— Оньһон техникээ заһабарилхадаа бага сага ядалдад гээбди. Юуб гэхэдэ, запасной частьнууд, илангаяа гусенична тракторнуудта хэрэгтэй детальнууд олоор дуталдажа, заһабарилгымнай гэдэргэнь нилээд татаа. Гэбэшье мүнөө бүхы техникэмнай поли дээрээ гарахаар хүсэд бэлэн.

Колхоздомнай тракторна хоёр бригада хүдэлхэ. Тэдэниие дүй дүршэл ехэтэй хүтэлбэрилэгшэд, «Буряадай АССР-эй габьяата механизатор» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Л. Ф. Кравцов, Р. Р. Ерофеев гэгшэд хэдэн жэл удаагаар ударидана. Хабарай хүдэлмэриие богонихон саг соо агротехническэ заабариин ёһоор дүүргэхэ арга боломжотойбди. Колхоздомнай 52 тракторнууд бии. Тэдэмнай хоёр бригадануудта хубаагданхай, кадрнуудаар хүсэд хангагданхай. Бүхы тракторнууднай хоёр халаанда хүдэлгэгдэхэ юм. Энэ үбэлдөө механизаторнуудай һуралсалда һуража гараһан 17 залуушуулнай мүнөө хабар түрүүшынхеэ тракторнуудые жолоодохонь. Тарилгада элсүүлэгдэхэ трактор, машинануудые техническэ талаарнь хангалгын график табигдаа. Тиимэ тусхай бригада байгуулагдаа.

Түрэл коммунис партиингаа XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон аймагай таряашад, механизаторнууд болон лугоодууд юһэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлдэ ороoһо таряа, бусад ургамалнуудай үндэр баян ургаса абахын тула хабарайнгаа хүдэлмэридэ хэзээ хэзээнэйхиһээ эрхим һайнаар бэлдээ гэжэ һаяхан үнгэргэгдэһэн олониитын саралга элирүүлээ. Хоорондоо мүрысэдэг ажахынуудай түлөөлэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ хоорондоо шалгалта үнгэргөө. Тиихэдээ хабарай тарилгада бэлэдхэлэй талаар бии байһан дутагдалнуудыень элирүүлһэн байна. Мүнөө эдэ дутагдалнууд усадхагдажа байнхай. Байгша жэлдэ аймагай таряашад зургаа мянган гектарта ороoһото ургамал ургуулжа, гектарай 14 шахуу центнер хуряаха гэжэ шиидэнхэй.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ ТОН ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД

ВЦСПС-эй ПЛЕНУМ

Москвада, Союзуудай байшангай колонно зал соо апрелиин 26-да ВЦСПС-эй пленум болобо. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан, профессиональна союзуудай зорилгонууд тэрэ пленум дээрэ дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Шелепин элидхэл хэһэн байна.

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл доторхи дурадхал ба тобшололнуудые, табан жэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүдые ВЦСПС-эй пленум хүсэд дүүрэнээр һайшаагаад, профсоюзуудай ажал ябуулгын дайшалхы программа гэжэ тоолоод, шууд сэхэ хүтэлбэри болгон, дүүргэхэ гэжэ тогтообо.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлдэ бүхы ажалшадые элсүүлхэ гээшэ—профсоюзуудай тон шухала зорилго гээд нэгэн һанамтайгаар абтаһан тогтоол доторнь хэлэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлые, съездын шиидхэбэринүүд ба материалнуудые предприятинууд ба барилганууд дээрэ, совхоз ба колхозуудта, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта, ажаһуудаг газарнуудтань хүн зондо гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха ажал эмхидхэхэ гээшэ—профсоюзуудай арюун уялга мүн. Совет хүн бүхэнэй һайнаар хүдэлөө һаань лэ, арад зоной байдал улам һайжаруулха программа бүрил амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ гэжэ ажалшан бүхэнэй оюун ухаанда хүргэхэ хэрэгтэй.

Партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ туйлаһан амжалтаяа бэхижүүлэн, дам саашадань хүгжөөхые профсоюзуудай центральна, республикын, хизаарай, областиин, городой, районой комитедүүдые, профсоюзуудай соведүүдые пленум уялгалба. Үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар түрүү хүдэлмэришэдэй, коллективүүдэй гаргаһан патриотическа үүсхэлые хаа хаанагүй дэмжэхэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ бүхы хүдэлмэришэд ба алба хаагшадые элсүүлхэ ехэ хүдэлмэри хэхэ зорилго энэ тогтоол дотор табигдана. Предприяти бүхэнэй эршэтэй шангаар хүдэлхэ ябадал ажахын органуудтай хамта туйлаха хэрэгтэй.

Манай ороной профессиональна союзууд партиин асари ехэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ хүсэ шадалаа бүхыдэнь зорюулха, коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ Коммунис партиин найдамтай түшэг тулгуури ба үнэн туһалагшань хойшодоошье байха гэжэ 93 миллион хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай нэрэһээ КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые ВЦСПС-эй пленум найдуулба.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг пленумдэ хабаадагшад ехэ үүсхэлтэйгээр баталан абаба.

• • •

Пленум тэрэшэлэн эмхидхэлэй асуудалнуудые хаража үзэбэ. Ондоо хүдэлмэридэ орохо болоһонтойнь дашарамдуулан, ВЦСПС-эй секретариин, президиумэй гэшүүнэй уялгаһаа Т. Н. Николаевае пленум сүлөөлбэ. ВЦСПС-эй секретаряар, президиумэй гэшүүнээр Л. А. Землянникова һунгагдаба.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ КАДРНУУДАЙ ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Аймагай ажалшад, бүхы коммунистнууд КПСС-эй XXIV съездын баталан абаhан түүхэтэ документнүүдые — «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын резолюци», «1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдые», мүн эдэ асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинай хэлэн элидхэлнүүдые ехэ hонирхолтойгоор шудална.

Эхилээд байhан юhэдэхи табан жэл хадаа манай ороной коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха хэрэгтэ шухала алхам боложо үгэхэ гэжэ аймагаймнай ажалшад батаар найдана.

«Табан жэлэй гол шухала зорилго юуб гэхэдэ, социалис үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжөөhэнэй, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлhэнэй, научно-техническэ дэвжэлтэ туйлаhанай, ажалай бүтээсын ургалта түргэдхэhэнэй үндэhөөр, арад зоной баян дэлгэр, болбосоронгы байдал нилээд ехээр хүгжөөхэ ябадал хангаха зорилго болоно» гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо тэмдэглэhэн байна.

Партиин тодорхойлhон энэ зорилго хүн бүхэндэ hайшаагдажа, ажалшадай политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэл хүгжөөнэ, шэн габьяата ажалда зориғжуулна.

Аймагаймнай ажалшад түрэл партиингаа съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ угтаhан байгаа. Нэгэдэхи кварталай даабариhаа гадуур 100 мянга гаран түхэригэй промышленна продукци саашадаа худалдагдаа. Тиихэдэ аймагай колхоз, совхозуудай ажалшадшье hайла ехэ юумэ хэhэн байна. Гүрэндэ худалдаха кварталай түсэб hүөөр 110,7 процент, мяхаар 111,2 процент дүүргэгдээ hэн.

Съездын хүндэлэлдэ соносхогдоhон ажалай вахта мүнөө үргэлжэлhөөр. Ниитын малай үбэлжэлгые, хонидhоо хурьга абалгые эмхитэй гээр түгэсхэхэ, юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгые саг болзортонь, агротехническэ үндэр хэмжээндэ, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ зорилго хүдөөгэймнай ажалшад урдаа табинхай. Промышленна предприятинуудай коллективүүд ажалайнгаа эршэ алдангүй хүдэлжэ, хоёрдохи кварталые бүри hайнаар дүүргэхэ зорилготой.

Манай партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй заадагай ёhоор, хүнүүдые эмхидхэхэ, хүмүүжүүлхэ гэшэ манай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулгада шухала hуури эзэлнэ.

Тэрэнэй хүтэлбэрилхы арга шадабариhаа, өөрынь абари зангhаа олон юумэ дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Коллективые (бага, ехэшье байг) хүтэлбэрилхын тулада хүн зонтой хөөрэлдэжэ шадаха, хуули ёhо ба ажалаа мэдэхэ хэрэгтэй.

Тиимэhээ кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай партиин ехэ анхарал хандуулна. **«Общественэ ажабайдалай али бүхы талануудые хүтэлбэрилгын хэмжээе, олониитын дунда ябуулгадаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадал хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилха, хүмүүжүүлхэ хэрэг hайжаруулгатай таhаршагүй холбоотой гэжэ съезд тэмдэглэнэ»** гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын резолюци соо хэлэгдэнэ.

Аймагай ажахын болон соёл гэгээрэлэй элдэб участогуудые шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэдөөр хангахын тулада КПСС-эй Сэлэнгын райком hүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды хэмжээнүүдые хараалаад, тэдэнээ бэелүүлжэ байна.

Кадрнуудтай хүдэлхэ гээшэмнай олон янзын, гүнзэгы удхатай хэрэг болоно. Нэн түрүүндэ тэдэнэй бүридэл гэхэ гү, али ажалдань томилхо, хүдэлмэриhөөнь сүлөөлхэ хэрэг гуримшуулагданхай. Жэшээлхэдэ, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, главна мэргэжэлтэд, отделени болон фермэнүүдые эрхилэгшэнэр партиин райкомой номенклатурада абтанхай. Тэдэниие hэлгэлгэ, ондоо тушаалда оруулха гэхэ мэтэ асуудал колхоз, совхозуудай парткомуудай зүбшөөлгүйгөөр шиидхэгдэдэггүй. Арадай гэгээрэлэй, медицинын, соёлой эмхи зургаануудай дунда зиндаагай хүтэлбэрилхы тушаалтад аймгүйсэдкомой номенклатурада юм.

Иимэрхүүгээр кадрнуудые тушаалдань томилхо, ажалhаань сүлөөлхэ хэрэг гуримшуулхада, нэгэдэхеэр, тэдэнэр дээдэ зургаануудай үмэнэ харюусалгаяа мэдэрнэ, хоёрдохёор, — тэндэ тэрээндэ найдана, хүтэлхэ эрхэ үгэнэ, тиимэhээ бодото ажалаараа тэрэ найдабариень харюулхын тулада үнэн сэдьхэлээрээ оролдоно.

Гадна сугтаа, тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлдэг нүхэдынэшье энээн тухайнь ойлгоно. Хэрбээ ажалдаа алдуу эндүү гаргаад, нүхэдэйнгөө шүүмжэлэлhээ зүб тобшолол хээгүй hаань, саашадань дээдын зургаануудта дуулгажа, хэмжээ абхуулха аргатай болоно.

Хүтэлбэрилэгшэдтэ найдабари үзүүлхэ, тэдэниие хүндэлхэ гээшэ тон ехэ удха шанартай байна. Ажал дээрэнь али нэгэн дутагдал олоод, ухаа мэдээ табин уурлажа, хашхаржа оробол, тэрэ хүндэ туhалхагүйш, харин урма зоригыень хухалхаш.

Манай аймагта шадамар бэрхэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, комсомолой, профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд олон.

Жэшээлхэдэ, аймагай эгээн томо промышленна предприяти болохо Галуута-Нуурай шахтоуправлениин директорээр нүхэр И. Д. Даржаев, эндэхи парторганизациин секретаряар нүхэр П. И. Медведев гэгшэд үнихэнэй ажаллажа байгаа юм. Орёо ажахытай томо предприятиин хүдэлмэридэ дутуу зүйлнүүдшье дайралдаа юм бээзэ. Зүгөөр эдэ нүхэднай хүдэлмэриингөө гол асуудалые оложо, мэргэжэлтэд болон шахта, участогуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунистнуудай анхаралые тэдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хандуулжа, элсүүлжэ шададаг байна. Нүүрhэнэй ба сланцева промышленностиие хүгжөөлгөөр табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлhэнэйнь түлөө эдэ hалбариин промышленностиин предприятинуудай олон хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар СССР-эй орден, медальнуудаар hаяхан шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо нүхэр И. Д. Даржаев Ленинэй орденоор, нүхэр П. И. Медведев Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байна. Парти, правительствын энэ үндэр шагнал хадаа эдэ нүхэдэй хүтэлбэрилхы шадабариин сэгнэлтэ болоно бшуу.

Промышленна предприятинуудhаа үшөө нэгэ жэшээ дурдалтай. Галуута-Нуурай оёдолой фабрика хоёр-гурбан жэлэй саада тээ гээгдэнги предприятинуудай тоодо ябадаг hэн. Харин мүнөө тус фабрика аймагай түрүү предприятинуудай зэргэдэ оронхой. Түсэбтэ наймадахи табан жэлэй даабариhаа гадуур эндэ 1.048 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө юм. Одоолшод байгша оной түрүүшын кварталай түсэб мартын 29-дэ дүүргэөд, даабариhаа гадуур 10 мянган түхэригэй продукци худалдажа, түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые угтаа hэн.

Фабрика дээрэ болоhон хубилалтанууд эндэ туйлагдаhан техническэ дэбжэлтэhээ үндэhэлнэ. Эдээндэ фабрикын директор нүхэр Н. Н. Поздин, парторганизациин секретарь нүхэр Е. У. Коновалова гэгшэдэй хубитань мүн лэ ехэ.

Эдэ нүхэд коллективтэйгээ үгэеэ ойлголсодог, тэдэнэйнгээ эдэбхи үүсхэл дэмжэн, үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ элсүүлжэ шададаг. Мастер болон бригадирнуудай, фабрикын мэргэжэлтэдэй үүргэ харюусалгыень дээшэлүүлхын тулада ходо оролдожо, анхаржа ябадаг, хүдэлмэришэдэй зүгhөө оролhон hанамжа, дурадхалнуудта, эрилтэ асуудалнуудта харюу үгэнгүй орхидоггүй заншалтай.

Хүдөө ажахы дээрэ абажа үзэбэл, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр П. Ц. Хайдапов, Сэлэнгын совхозой директор нүхэр Н. А. Мельников, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Р. С. Бадмаев, Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь Д. Н. Бадмадашиев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. А. Бамбаров болон бусад олон нүхэд зоной дунда хүндэтэй болонхой.

Мүн КПСС-эй райком хуушан хүдэлмэрилэгшэдөө дэмжэн, тэдэнэртээ түшэглэхын хажуугаар залуу бэрхэ нүхэдые хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлхэ талаар hүүлэй үедэ хэдэ хэдэн хэмжээ абаhан байна. Партийна организацинуудые бэхижүүлхэ зорилготойгоор «Эрдэм», Тельманэй нэрэмжэтэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай парткомой секретарьнараар нүхэд Д. Б. Цыдыпов, Ш. Э. Тубчинов, Н. Г. Бадмаев гэгшэд дурадхагдажа, hунгагдаhан байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь байhан нүхэр Ц-Д. Галсанов правлениин түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэжэ, тэрэнэй орондо колхозой главна агрономоор хүдэлжэ байhан залуу коммунист П. Х. Амагыров hунгагдаа. Совхозуудай директорнүүдээр мэргэжэлтэй коммунистнууд В. Д. Николаев, В. Л. Панкратьев гэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Шэнэ тушаалда hунгагдаhан, дэбжүүлэгдэhэн нүхэд партиин райкомой, нютагуудтахи коммунистнуудай найдабариие харюулхын тулада хүсэл оролдолгоёо гарган ажаллана.

Даажа байдаг ажалайнь түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ зорилготойгоор бидэнэр партиин райкомой бюро дээдэ, парткомуудай заседани дээрэ али нэгэн асуудалаар тэдэнэй тоосоо шагнадаг заншалтай болонхойбди. Тиимэ тоосоо табихынгаа урда тээ ажалтайнь hайса танилсаха, hайн мууень элирүүлхэ хэрэгтэй. Теэд иимэ шалгалта гансал шалгалтаар дүүрэхэёhотой бэшэ, харин хүдэлмэридэнь бодото туhаламжа үзүүлхэ зорилготойгоор хэгдэдэг.

Энэ талаар мүн бусадшье хэмжээнүүд абтана. Жэшээлхэдэ, ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд экономико шудалха семинар, кружогуудай хэшээл дээрэ, мүн КПСС-эй райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэhэн хүдөө ажахын эрдэм шудалха арадай университедэй хэшээл дээрэ шухала асуудалнуудаар элидхэл, үгышье hаа, нэмэлтэ элидхэл хэдэг юм. Гадна партиин райкомой пленум дээрэ, бюрогой заседани дээрэ хэлсэгдэхэ гол асуудалнуудые бэлдэлгэдэ хүтэлбэрилхы тушаалтадые (ажахынь hалбариие хараада абалсан) хабаадуулхада, тэдэнэр шалгаха үедөө олон юумэ ойлгожо абадаг, нүхэдэйнгөө ажал дээрэhээ өөhэдтөө туhатай тобшолол хэдэг.

Багахан статья соо кадрнуудай дунда партиин райкомой ябуулдаг бүхы хүдэлмэриие харуулхань бэрхэтэй. Зүгөөр энэ ажалдамнай дутагдалнууд үшөөл бии гээд мэдэрхэ хэрэгтэй. Илангаяа хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй дутамагаар ажалланабди, тэдэнэй үүргэ харюусалгые дээшэлүүлхын тула hулаар оролдонобди.

Энээн дээрэhээ боложо, тэдэниие hэлгэхэ ябадал олоор үзэгдэнэ. hүүлэй хоёр жэлэй туршада колхоз, совхозуудаарнай 28 главна мэргэжэлтэд hэлгэлдэhэн байна. Энэмнай саашадаа болохогүй хэрэг ха юм. Мэргэжэлтэдые иигэжэ hэлгэжэ байбал, хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, эрдэм наукын үндэhэ hуури дээрэ эрхилдэг болохо гээшэмнай бэрхэтэй хэрэг.

Мүнөө КПСС-эй райком кадрнууд тухай асуудал партиин райкомой пленум дээрэ хаража үзэхөөр бодомжолжо байна.

«Ажабайдалhаа уламжалан, хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ улам бүри ехэ эрилтэ табигдана. Политическэ ушар ёhо hайнаар мэдэхэтээ хамта, профессиональна эрхим бэлэдхэлтэй, экономикын болон соёлой хүгжэлтын асуудалнуудые шадамар бэрхээр шиидхэдэг, захиргаанай мүнөөнэй онол аргануудые шудалhан хүнүүд маанадта хэрэгтэй» гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлээ hэн.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн томилхо, ажал дээрэнь хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ, мүн тэдэнэрэй үүргэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын тулада КПСС-эй райком шухала хэмжээнүүдые абана.

В. РАДНАЕВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь.

КПСС-эй XXIV съездын делегат Александр Михайлович Баранов Улаан-Үдын локомотив... гой түрүү хүдэлмэришэн юм. Тэрэ съездhээ ерээд, сугтаа ажалладаг нүхэдтэеэ уулзажа, ...гаа ямар зорилгонуудые хараалhан тухай хөөрэлдэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: съездын делегат А. М. ...нов (баруун гарhаа хоёрдохи), предприятиингаа ажалшадтай хөөрэлдэжэ байна.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД ХӨӨРЭ...

ГАЗАРАЙ СЭН ЮУНТЭЙ ТЭНТЭЙ...

Эхэ оронойнгоо ниислэл Москвагай Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл шагнажа hууxадаа, хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, гүрэндөө газар тарялангай, мал ажалай продуктнуудые бүри элбэг дэлбэгээр худалдаха талаар түрэл колхозойнгоо хэhэн дабшасые ухаандаа шүүжэ үзэхэдэмни, нилээд олон бодолнууд түрөө бэлэй. Тэдэнэй нэгэн гэхэдэ, ажахынгаа гол баялиг болохо газарые агротехническэ заабариин ёhоор элдүүрилжэ, үрэжэлыень hайжаруулха хүдэлмэреэ ойрын жэлнүүдтэ бүри үргэнөөр ябуулха тушаа анхаралаа мүнөөнhөө горитойхоноор хандуулха зэргэтэй болонобди. Юуб гэхэдэ, нуга сабшалангай, таряанай, бэлшээриин газар үндэhөөрнь hайжаруулжа, үбhэ ногооной, ороohо таряанай тогтууритай баян ургаса ургуулаагүй hаа, адууhа малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэнь нилээд хүшэр байhаниинь хэндэшье мэдээжэ.

hүүлэй жэлнүүдтэ манай колхозой таряашад ороohо таряанайнгаа газар үргэдхэhэнэй, наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулhанайнгаа ашаар шэниисын, бусад ороohото ургамалай баян ургаса ургуулжа, горитойхон амжалта туйладаг болоhон юм. Зүгөөр энэ илалта зүндөө туйлагдаагүй. Манай эндэхи сагай уларил республикын бэшэ аймагуудайхида орходоо нилээд «зөөлэн» байбашье, үбэлэй үедэ саhан хэмгүй багаар ородог. Тиимэhээ хабартаа газарнай шииг нойтоор бага байдаг юм.

Гэхэтэй хамта, таряалангаймнай хүрьhэнэй бүридэл баhал бирагүйхэн гэхэ гү, али диилэнхидээ элhэлиг, гол горхоной уhаар ундалуулхын аргагүй дээрэ, гүбээтэнги юм. Хура бороогүй, шииг нойтоор хомор ган гасуур жэлнүүдтэ нилээд хүшэр хүндэ байдал тохёолдохоёо ядагшагүй. Тиимэhээ колхозоймнай таряашад, механизаторнууд хабар, намарай үедэ газарайнгаа шииг нойто бариха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр үнгэргэдэг.

Урзанда зунай ган гасуурhаа зарим тэды тобшолол хэжэ, Ленинэй ойн баярай жэлэй хабар таряалангай газарта минеральна үтэгжүүлгэ бүри ехээр оруулаа hэмди. Тэрэнэй хажуугаар 3—4 полиин севооборотуудые анха түрүүшынхеэ хэрэглэжэ туршаа бэлэйбди. hүүлээрнь таряанайнгаа бултайжа эхилхэтэй сасуу, самолёдоор гербицид сасажа, бог үбhэниинь усадхагдаа hэн.

Наг шэбхэ ехээр гаргажа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулан, саг болзортонь hайса уhалхын хажуугаар тарилгаяа агротехническэ заабариин ёhоор харууhалха гээшэ ороohо таряанай, үбhэ ногооной баян ургаса абалгын үшөө нэгэ зайлашагүй хани гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Үнэхөөрөөшье газар элдүүрилгэ хадаа ургаса дээшэлүүлгэдэ горитойхон нүлөө үзүүлдэг. Ажахымнай мэргэжэлтэн, механизатор бүхэн нютагайнгаа сагай уларилай хубилалтые хараадаа абажа, энэ гурим hайн баримталдаг болонхой.

Газарай хүрьhэн шанар шэнжынгээ талаар олон янзын ааб даа. Заримдаа элhэлиг гү, шабартай уhабхиhаншье байха. Үгышье hаа, шулуутай хатуу хүрьhэн дайралдадаг. Тиимэhээ газараа бүлэг бүлэгөөр хубаарилан, мүнөөнэй агротехникын ёhоор элдүүрилнэбди. Гадна газараа хахалжа борнойлходоо, хүрьhэнэй hалхинhаа, мүн уhанhаа нуража муудахагүйе хараада абагдана. Газар хахалжа, тарилгада бэлдэхэ гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ааб даа. Трактористнуудай намар, хабарай сагта газар хахалалгадаа голодоhо гаргахагүйн тула уридшалан агротехническэ заабаринуудтай танилсуулнабди. Юуб гэхэдэ, урдань муугаар хахалагдаhан газараа дахин хахалхыень даалгадаг гуримтай байhан юм. Теэд энэнь hайн дүн үгэдэггүй hэн. Шииг нойтоор хомор манай эндэхи эрхэ байдалда газарай хүрьhые хэдэн удаа урбуулжа, сугларaa болоhон нойтыень алдаха гээшэ яашье таарахагүй бшуу. Тиимэhээ газар хахалалгын үедэ голодоhо гаргагшадтай эрид тэмсэхэ шухала гэжэ тоолоноб.

Бидэ таряа хуряалгын үедэ намарай паар ехээр хахалхые оролдодогбди. Ушарынь хадаа намар хахалагдаhан газар шииг нойтоор элбэг байдаг, элдэб бог үбhэн багаар ургадаг юм. Хоёрдохёор, ехэнхи газараа намар элдүүрихэдэ, хабартаа тарилгаяа түргэн саг соо үнгэргэхэ аргатай.

Иигэжэ оролдосотой шударгыгаар ажаллаhанайнгаа ашаар үнгэрэгшэ ойн баярай жэлдэ колхозоймнай механизаторнууд гектарай дунда зэргээр 18 центнер шэниисэ хуряагаа hэн. Тиихэдэ зарим бригаданууд гектарай 20—27 центнер ороohо хадаhан юм.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын хабар манай колхозой механизатор, таряашад бүхыдөө 7552 гектарта ороohото ургамалнуудые тарихаар хараална. Тэрэнэй 4677 гектарта шэниисэ таригдаха юм.

Бэрхэ таряашан тарилга... зороо алдадаггүй, хэрэгтэй ... мээ уридшалан бэлдээд, ... хые хүлеэжэ байдаг. Тиим... зараа өөрынгөө табан хүр... мэдэхэ, газартай бүхы сэд... холбоотой гэхэ гү, али газа... хал ойлгохо бэлигтэй, сагы... бэлэдхэл хэхэ шадалтай бай... мэhээ газараа зүбөөр ашаг... дөө ажахын продукци ехэ... шадана бшуу. Иимэ мэргэ... бэлдэхэ гээшэ мүнөөдэрэй ... ла асуудалнуудай нэгэн... Тиин манай колхоздо иимэ ... бэлигтэй механизаторнууд ... талдана. Механизаторнуудые... мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ... ниитын hуралсал үшөөл ... хүрэхөөр эмхидхэгдэнэгүй, ... уламжалан, хабарай тарилга... тракторнуудаа хоёр халаан... хэ механизаторнуудаар ... бди.

Үшөө юу хэлэлтэйб. hүүл... нүүдтэ минеральна үтэгжүү... ряалан дээрээ улам ехээр ... болонхойбди. Мүнөө соно... габшагай хоёр hарын үедэ ... гай газарта 5000 тонно ми... үтэгжүүлгэ оруулагдаа. ... үтэгжүүлгэ оруулха тусхай ... жоруулагдамал 4 агрегат ... дэнхэй. hаяын игаабарита ... үдэрнүүдэй эхилхэдэ, колх... бүхы дүрбэн бригадын мех... нууд газараа хахалжа, борн... халаа.

Гэбэшье бидэ үшөөл hа... рэмөөр хүдэлнэгүйбди. Ушар... даа, манай хүршэ «Родина» ... механизаторнууд нёдондо ... дунда зэргээр 19—20 цен... ниисэ хадажа абаhан. Манай... зой таряашад иимэ дүн туйл... ла аргатай. Эдэ ажахынууд ... уhанайнгаашье, байгаали... эрхэ байдалаар адли юм. Зүг... лай эмхидхэл, агротехническ... ринуудынь ондоогоор бэелүү... гэжэ хэлэлтэй. Тиимын тула ... жэлнүүдтэ ажахымнай меха... нууд бии байгаа дутагдалнуу... ры усадхаад, хүршэ колхозо... ханизаторнуудай дүй дүрш... абажа, шэнэ онол арга үргэн... тэрүүлжэ, ороohо таряанай ... гаса ургуулхаар тэмсэхэ ёhо...

Ж. ХУРИГА...
«Дружба» колх... тракторно-таряан ... бригадын бри...
Хяагтын аймаг.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 3-дахи отделениин механизаторнууд сабшалангаа hайжаруулжа байна. Мүнөө үедэ 500 гаран гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: отделениин агроном Б. Д. Цыдыпов механизаторнуудта даалгабари үгэжэ байна.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

ВЛКСМ-эй обкомой дэргэдэ комсомолой райкомуудай секретарьнарай, партийна, комсомолой, сэрэгэй болон ажалай ветерануудай аймагай соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар болоhон байна. Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалhан хэмжээнүүдые хүсэндэнь хүргэхын тула комсомолой болон ветерануудай бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа тус семинар дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Эсэгэ оронойнгоо түлөө баатарлигаар тэмсэн, ами наhаяа үгэгшэдэй дайшалхы габьяае манай совет арад халуун зүрхэнhөө хүндэлэн, дурасхаалыень мүнхэлхэ гэжэ ходо эрмэлзэжэ байдаг.

Манай Буряадай республикын комсомолшуудай болон эдир пионернүүдэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайн байлдаан соогуур баатарлигаар унаhан нютагайнгаа сэрэгшэдтэ зорюулан 233 дурасхаалай хүшөө бодхоогдоhон байна. Тиихэдэ граждан дайнай баатарнуудай дурасхаалда бодхоогдоhон 177 хүшөө манай республика дотор бии. Декабристнуудта ба 1905 оной революцида эдэбхитэй хабаадагшадай нэрэдэ хабаатай хэдэн арбаад дурасхаалта тэмдэгүүд тоологдоно.

Революциин, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай дүлэтэ халуун үедэ Совет Эхэ оронойнгоо түлөө гайхамшаг баатаршалга харуулhан хүнүүд манай Буряад орондо нилээд олон. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай 34 Герой, Алдар солын бүхы гурбан шатын орденуудаар шагнагдаhан 8 сэрэгшэд нютагайнгаа нэрэ солые дээрэ үргэжэ, улад зонойнгоо хүндэдэ хүртэжэ, зүрхэ сэдьхэлыень омогорхуулжа байдаг.

Түүхэтэ ехэ ехэ тэмсэлдэ шэн зоригтойгоор хабаадажа, эрэлхэг баатаршалга хэhэн үе саг хоног бүхэнэй барагдаха тума улам холо болоно. Теэд үбгэ эсэгэнэрэйнгээ, эсэгэнэрэйнгээ, түрэл гаралайнгаа, нютагайхидайнгаа, Совет гүрэнэй мүндэлжэ байhан үе сагта, индустриализациин болон коллективизациин илаhан жэлнүүдтэ, түсэбтэ түрүүшын табан жэлнүүдэй сортоото үедэ хэhэн ехэ хэрэгыень мүнөөнэй 30 наhа хүсөөдүй залуу хүнүүд имагтал хэн нэгэнэй хөөрөөнhөө, түүхэhээ, уран зохёолhоол мэдэнэ ха юм даа.

Ушар тиимэhээ залуу үетэниие революционно, дайшалхы ба ажалай алдар солын гайхамшаг ёhо заншалай үндэhөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ угаа гүнзэгы удха шанартай хэрэг болоно гэhэн гол зорилготойгоор энэ семинарай хүдэлмэри үргэлжэлөө.

Совет Социалис Республикануудай Союзай тогтоhоор 50 жэлэй ойдо зорюулhан зүргаадахи аяншалгада оронойнай хүбүүд, басагад мүнөө ехэ бэлэдхэл хэжэ эхилбэ. Тэрэ аяншалгын hүүлээр, 1972 оной сентябрь hарада Москвада бүхэсоюзна слёт болохоор зарлагдаба. Энэ ехэ аяншалгые амжалтатайгаар, олониитын үргэн хабаадалгатайгаар, удха түгэлдэрөөр үнгэргэхэ зорилгонууд тушаа энэ семинар дээрэ горитой хэлсээн болоо.

Совет засагай үедэ баатарлигаар буряад арадай дабан гаталhан замай, дабшан хүгжэhэн асари ехэ амжалтын түүхэ энэ аяншалгын үедэ улам гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, олониитэдэ үшөө үшөө дахин тайлбарилан хөөрэжэ үгэхэ, тэрэ түүхын баялигаар залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар али олон хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй гэжэ семинар дээрэ тэмдэглэгдэв.

О. ЦЫБИКОВ.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

ҮНЕЭДЭЙ hУБАЙРАЛГЫЕ УСАДХАХ...

Түрэл Коммунис партимнай XXIV съезд дээрээ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөжэ, газар тарялангай, мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ, шэнэ табан жэлэй туршада колхоз, совхозуудай материально-техническэ үндэhэ hуури эрид hайжаруулха үргэн ехэ программа хараалhан байна. Тиин гүрэн түрынгөө табиhан энэ зорилго амжалтатайгаар бэелүүлхын тула нэн түрүүлэн ушарhан дутагдалнуудаа дары усадхажа, бии байгаа арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхэ ба ажал хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые, онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, адууhа малайнгаа ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэ байhамнай элитэ.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада республикымнай колхоз, совхозуудай ажалшад гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха, хони малайнгаа тоо толгой олошоруулха талаар горитойхон амжалта туйлаа. Зүгөөр энэ илалтань имагтал малшадай ажалдаа оролдосотой шударгыгаар, бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлhэнэйнь ашаар лэ дабагдаа гээшэ. Тиимэhээ мүнөө энэ туйлаhанаараа hанаагаа амарангүй, саашадаашье бүри амжалтатайгаар ажаллажа, ажахынгаа гол баялиг болохо адууhа малай тоо толгой олошоруулан, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула бултадаа оролдохо байнабди.

Мал ажалаа ойрын жэлнүүдтэ эрид хүгжөөжэ, гүрэндэ тарган мяха, ехэ hү, торголиг ноohо тушааха түсэбүүдые саг болзортонь бэелүүлхын тула колхоз, совхозуудай малшад, техник-үрэжүүлэгшэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд нэн түрүүн эхэ малай hубайралгатай эрид тэмсэхэ, түргэн усадхаха болонобди. Юуб гэхэдэ, малай олоороо hубайрдаг дээрэhээ жэл бүри республикымнай олохон ажахынууд гүрэндэ мяха, hү, ноohо абажа тушааха даабаряа саг болзортонь бэелүүлдэггүй бшуу. Теэд энэ дутагдалаа усадхаха талаар хэды хүдэлмэриин ябуулгадабашье, үнгэрhэн хэдэн жэлэй дүнгүүдые согсолон харахада, колхоз, совхозуудта үнеэдэй hубайралга 25—28 процентhээ доошолоогүй байhаниинь элирээ.

Үнеэдэй hубайралгые усадхахын тула ажахынуудай hаалиин гүүртэнүүдтэ ажалладаг техник-үрэжүүлэгшэд, малшад даалгагдаhан үнеэдээ зоотехническэ заабариин ёhоор харууhалха, мүнөөнэй эрдэм наукын түрүү онол аргануудые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ болоно. Тэрэшэлэн искусственна үрэжүүлгые hайнаар эмхидхэжэ гуримшуулхын тула, ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хододоо хинан шалгажа байха зэргэтэй.

hүүлэй жэлнүүдтэ «Байкал» племхозой малшад үнеэдэй түл hайжаруулха, hубайралгатай яажа тэмсэхэ талаар хэгдэhэн Буряадай хүдөө ажахын институдай акушерствын кафедрын научна хүдэлмэрилэгшэдэй туршалгын зарим дүнгүүд hонирхолтой. Эрдэмтэдэй дурадхаhан аргануудай нэгэн — үнеэдэй ашаг шэмынь, хүшэ тамирайнь ба бэе махабадайнь бүридэлые хараадаа абажа, шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангалга болоно. Тиимэhээ тус ажахын малшад, мэргэжэлтэд үнеэдтэ үгтэхэ үбhэ, силосэй шанарые, мүн белок, витамин, минеральна бодосоор элбэг байhые шалган тодорхойлдог гуримтай.

Гадна тэжээлдэ минеральна бодосоор, витаминаар дуталдахада, рациондонь үнеэн бүридэ сүүдхын 50—80 грамм яhанай гурил, 6—8 миллиграмм иодтой кали нэмэжэ үгэдэг юм. Малай түл түрэсые hайжаруулгада «А» витамин горитойхон нүлөөлдэг. Энэ витамин морхообой ногоон эшэ набшада, hайнаар хадагалагдаhан силосто элбэг байдаг. Тэрэшэлэн хура бороодо нороогүй, хүхэ зандаа хурягдажа hурилэгдэhэн талын үбhэ ногоон бага зэргэ каротинтай юм.

Малай махабадта «А» витамин тиимэшье ехэ байдаггүй, тиимэhээ гол түлэб үбэлэй үедэ үнеэд каротинаар дуталдахаяа ядадаггүй. Тиимэhээ үбэлдөө тугаллаhан, хюhаран үнеэдэй тэжээлэй рациондо «А» витаминаар элбэг шэлбүүhэнэй, үбhэнэй гурил, морхооб, загаhанай тоho нэмэжэ эдюулхэдэ hайн байдаг.

Ставропольска хизаарай түрүү ажахынуудай малшад, мэргэжэлтэд үнеэдэй hубайралгые усадхахын тула табан неделиин туршада тэжээлэйнь рациондо загаhанай тоho, «А», «Д» витаминтай холимог тэжээл нэмэжэ үгэдэг юм. Тэрэшэлэн үнеэдые олоорнь хээлитүүлхын тула ... лиграмм хлортой кобальт, 2... иодтой кали, 100 грамм се... марганец, 60 грамм сернокис... ба 120 миллиграмм сернокис... нэмэжэ үгэнэ. Эдэ микро-бо... холимог тэжээлтэй хамта ... шада эдюулдэг заншалтай. ... фосфорой хомордобол, рацион... грамм яhанай гурил, 25 грам... форно-кислэ кальци ба бусад... ральна тэжээл нэмээгдэнэ.

Гадна дурсагдагша хизаар... хынуудай мэргэжэлтэд тех... жүүлэгшэдэйнгээ мэргэжэлые... бүри дээшэлүүлжэ, искусствен... жүүлгын пунктнуудай бай... шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр ханга... рэгтэ горитойхон анхардаг. ... шынхеэ түрэхэ гунжан үнеэд... мин эдюулhэнэйнгээ hүүлээ... үедэ газаагуур, сэбэр агаарта ... байна. Иигэжэ үнеэдэй hубай... шангаар тэмсэhэнэй ашаар ... хынууд малайнгаа ашаг шэм... лээд дээшэлүүлнэ.

Тиимэhээ ойрын жэлнүүд... публикымнай колхоз, сов... мэргэжэлтэд, малшад, тэжэ... жүүлэгшэд энэ түрүү онол ... дые, дүй дүршэлые халан аб... гэнөөр нэбтэрүүлбэл, гансаа... hа малайнгаа тоо толгой олош... ха бэшэ, мүн гүрэндэ hү, мяха... hо бүри ехээр тушааха дүүр... тай болохо байнабди.

Н. ЛОМОВШ...
хүдөө ажахын э... канди...

...СОЮЗ" БУУНХАЙ, „САЛЮТ" НИИДЭҺЭЭР

Ниидэлгэ залан хүтэлхэ центрһээ репортаж

...улинай «Союз-10» гэжэ ...Дэлхэйе тойрожо гуша ...ахин дүүлеэд, Караганда ...о баруун-хойгуур 120 ки-...рэй хараанда дорьбоогүй ...нөөр бууһаниинь мэдээ-...мбуулинда шэнжэлгэ хэ-...алют» станцитай хамта ...-10» онгосын экипажай ...научно-техническэ шэн-...нүүдэй программа дүүр-...

...юз-10» онгосо ба «Са-...станци замбуулинай дай-...гуур ниидэжэ ябаха үе-...лдэб янзын шэнжэлгэ, ...лгануудые хэһэн байна. ...иидэлгэнь замбуулин соо ...далгын техническэ шэнэ ...лгэнүүдые туршаха гол ...ьтай байгаа.

Удаа дараалан дүтэлхэ, ...шадардаха, залгалда-...тусгаарлан һалаха, тии-...замбуулинай станциһаа ...он тусгаарлаха гээшэ ...бэшэ зорилго байба. ...«Союзай» гү, али «Кос...—адлишуу хэмжээтэй ...радуудай — залгалдалга-...е жэшэбэл, бүри орёо ...о дүүргэхэ, замбуулинай ...нуудай хэрэглэмжэ хан-... олон даабаритайгаар ...рдэ ниидэхэ угаа томо ...иторитой замбуулинай багашаг транспортна онгосые залгалдуулжа һураха ушартай бологдохо байна. Экипажнуудые һэлгэхын гү, али түлишэ, эдеэ хоол, уһа ба приборнуудые абаашахын тула иимэ ябуулга хэхэ ушартай бологдохо бэзэ,—гэжэ СССР-эй летчик-космонавт, профессор К. П. Феоктистов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэһэн юм.

Тиимэһээ хэһэг таһагуудые залгаха эгээн таарамжатай зохид техническэ шиидхэбэри тэдэнэй конструкциһаа, уран наринаар бүтээгдэһэнһээ ехээр дулдыдаха байха гэжэ К. П. Феоктистов онсолон тэмдэглээһэн. Мүнөөнэй ниидэлгын үедэ хэһэг таһагуудые залгаха шэнэ онол арга туршагдаһан байна.

Энэ туршалгын үедэ Газар дэлхэйһээ дамжуулагдаһан захиралтаар «Союз-10» онгосо гурба дахин, «Салют» станци дүрбэ дахин замаа хубилгаа. Тэрээнһээ гадна онгосын командир Владимир Шаталов дүтэлэлсэлгын, ойртон шадардалгын, залгалдалгын ба тусгаарлан һалгалгын үедэ онгосынгоо ябадалые арба гара дахин хубилгаһан байна. Энэнь замбуулин соогуур ниидэлгын бодото оршон байдалда онгосын ба станциин динамическа оньһонуудай хүдэлсые нарин нягтаар шэнжэлхэ арга олгоо гэжэ К. П. Феоктистов тэмдэглэбэ.

«Союз-10» онгосын экипажай гэшүүдэй уялганууд тодо һонороор хубаагдаһан байгаа. Онгосо станци хоёрые залгалдуулха хүдэлмэри командир өөрөө хангаа. Борт-инженер Алексей Елисеев онгосо дээрэхи түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлэсые адаглан шэнжэлһэн, харин инженер-туршагша Николай Рукавишников Газар дэлхэйтэй харилсан хөөрэлдэһэн, хэдэ хэдэн шухала шэнжэлгэнүүд ба техническэ туршалгануудые хэһэн байна. Тус экипаж зорилгонуудаа һайнаар дүүргээ, аппаратурань һаадгүй хүдэлөө.

— Мүнөөнэй ниидэлгын үедэ ниидэлгын зүг шэг хубилгаха тон орёо туршалганууд, элдэб ябуулганууд хэгдэһэн, олон янзын оньһон түхеэрэлгэнүүдые бэлдэһэн, бүхы мэдээнүүдые юрынхиһөө һураггүй түргэнөөр шалган шэнжэлһэн байна. Жэшээлхэдэ, «Салюдтай» залгалдуулха зорилго уридшалан хараалагдаһан богонихон болзор соо шиидхэгдээ. Удаа дараалан ойртохоһоо эхилээд, залгалдаха хүрэтэрхи бүхы хүдэлмэри мүнөө Газар дэлхэйе нэгэ дахин тойрохо үедэ бэелүүлэгдэһэн байна. Ороной оршом соохи адаглан шэнжэлгын элдэб пунктнууд ба Атлантиин далай дээрэ байгаа СССР-эй Наукануудай академиин онгосонууд замбуулинай онгосотой хамта энэ харюусалгатай хүдэлмэри бүтээлсээ. Тэдэ пунктнууд ба корабльнуудтай, «Союз-10» онгосотой харилсаа холбоон «Молния-1» гэжэ хэмэл одоной туһаламжаар бэелүүлэгдээ. Онгосо станци хоёрые залгалдуулха хүдэлмэри СССР-эй газар дээрэһээ радиогоор харагдахагүй дайдада, онгосын экипажаар гүйсэдхэгдөө. Энэнь бүхы хүдэлмэриин баһал нэгэ шухала хуби болоно. Космонавтнууд энэ уялгаяа һайнаар дүүргээ. Жэшээлэн хэлэбэл, «Союз-10» онгосын ба «Салют» станциин залгалдаха үеынь скорость адли шахуу байгаа гэхэдэ ойлгосотой болохо. Онгосын командир Владимир Шаталов, бүхы космонавтнууд орёо нарин техникые тоти мэргэнээр шудаланхай байһанаа элирхэйлэн харуулба. «Союз-10» онгосые замбуулинай замһаа гаргаха бэлэдхэл, уридшалан хараалагдаһан райондо буулгаха ябадал мүн лэ шадамар бэрхээр бэелүүлэгдээ.

...Хүдэлмэри үшөө дүүрээдүй. «Салют» гэжэ замбуулинай станци ниидэжэ үргэлжэлһөөр. Энээнтэй харилсаа холбооной сеансинууд графигай ёһоор хэгдэнэ. Ниидэлгые залан хүтэлхэ центртэ шэнжэлгын тон шухала мэдээнүүд ороно, элдэб янзын техническэ туршалганууд хэгдэнэ. Энэньшье ойлгосотой. Иимэ түхэлэй аппарат замбуулинай замда анха түрүүшынхеэ гаргагдаад, бүхэли бүлэг, бүхы талын шалгалта гаража байна бшуу.

Д. ДМИТРИЕВ,
ТАСС-ай тусхай корреспондент.

Ниидэлгэ залан хүтэлхэ центр.

Замбуулинай «Союз-10» гэжэ онгосын экипаж кабина соогоо байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Владимир Шаталов, Николай Рукавишников, Алексей Елисеев.

АПН-эй фото.

МОСКВА. **Хүнгэн болон текстильнэ машина бүтээлгын бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институт үнгэрһэн табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, оронойнгоо текстильнэ промышленностьда хэрэгтэй болохо шэнэ техникэ бүтээһэн байна. Институдай эрдэмтэд промышленна предприятинуудта табан жэл соо хүсэтэ шэнэ техникэ бүтээхэ 290 дурадхал нэбтэрүүлээ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ техникэ бүтээлсэһэн хүнүүдэй нэгэн Гүрэнэй шангай лауреат, конструктор А. Н. Паршин болоно. Энэ эрдэмтэ «АТПР» гэдэг түхэлэй оёдолой автомат машина бүтээгээ. Тэрэнь оронойманай предприятинуудта үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАҺАБ?

МАНАЙ КОМБИНАДАЙ ЗОРИЛГО

Предприятиин амжалта түбхын түрүүн шэнэ түхэлэй оньһожоруулга болон түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлгэһээ гадна, мүн хүнүүдэй абьяас оролдолгоһоо дулдыдадаг.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха манай комбинат үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй туршада доторой нөөсэ бүри һайнаар хэрэглэхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха болон ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар нилээд хүдэлөө юм.

Хэрбээ 1965 ондо 108,4 мянган түхэригэй эд бараан худалдагдаһан байбал, 1970 ондо 292,68 мянган түхэригтэ хүрэжэ, 2,7 дахин ехэ болоо гэхэ гү, али аймагай хүн бүхэниие эд бараагаар хангалга 4,17 түхэригһөө 11,48 түхэригтэ хүрэтэрөө дээшэлһэн байна.

Хүн зонойшье эрилтэ жэл ерэхэ тудам ехэ болоно. Хэрбээ 1966 ондо 34,5 мянган түхэригэй хубсаһан захигдажа оёгдоһон байбал, 1970 ондо 69,1 мянган түхэригэй хубсаһан захилаар оёгдоо. Комбинаднай бүхы талаараа үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэжэ, 1970 оной дүнгөөр Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха министерствын дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байха юм.

Табан жэлэй туршада гансашье хубсаһа хунарай талаар хангалта һайжараа бэшэ, мүн модо дархалха цех шэнэжээ, хүдэлмэриинь шанар дээшэлээ. Хэрбээ һүүлэй жэлнүүдтэ муу шанартай, үнгэ зүһөөрөө зохид бэшэ хайша хэрэг мебель хэгдэжэ байбал, мүнөө ямаршье мебельнэ фабрикаһаа дутуу бэшэ, һайн шанартай гэрэй хэрэгсэлнүүдые, тэрэ тоодо гэрэлтэй шкаф, телевизор доро табиха тумбочка, сервант, комод, шифоньер болон бусад юумэнүүдые хэжэ гаргадаг болонхой.

Бидэ 1970 оной туршада 26,9 мянган түхэригэй мебель хэжэ, түсэбөө 130 процент дүүргэһэн байнабди.

1969 онһоо шэнэ трикотажна цех байгуулагдажа, аймагай ажалшадые баһа нэгэ шэнэ зүйлэй хэрэгсэлээр хангаха арга боломжо бии болоо. Мүнөө энэ цех ретуза, свитер нэхэжэ гаргана. Һаядаа нэхэлгын үшөө хоёр ехэ станок нэмэжэ тодхоогдохо. Эдэниие ашаглажа эхилхэтэй зэргэ цехэй бүтээсэ хоёр дахин ехэ боложо, жэлэй туршада 20 мянган түхэригэй хубсаһа нэхэгдэхэ юм.

Бүхы цехүүдһээ илангаяа гуталшадай цех түрүүлжэ ябана. Гуталы оёгшо бүхэн һара бүри дунда зэргээр 534 түхэригэй хүдэлмэри хэнэ. Түрүү оёдолшон Галина Миронова һарын туршада 600 түхэригһөө дээшэ сэнтэй хүдэлмэри хэдэг. Тэрэнэй һарынь салин дунда зэргээр 200 түхэригһөө доошо ородоггүй.

Һууриин тосхоной хүн зониие шууд, гүйсэд һайнаар хангаха зорилготойгоор тосхон бүхэн дээрэ комбинадай таһагууд бии болгогдоһон. Тэдэнэй дундаһаа, илангаяа Түнхэнэй таһагайхид ажалай һайн үрэ дүн туйлажа байдаг. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлдэ 15517 түхэриг мүнгэнэй хүдэлмэри хэжэ, түсэбөө 120 процент дүүргэжэ гараа.

Һаяхан манай коллектив СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдые зүбшэн хэлсэжэ, түсэбтэ табан жэл соо доторойнгоо нөөсэ зүбөөр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриингөө хэмжээе 1,5 дахин ехэ болгохо гэжэ шиидээд, мүнөө тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ тэмсэжэ байнхай.

Л. АЮШЕЕВ,
Түнхэнэй аймбыткомбинадай директор.

...Соведүүдэй ...галтые угтуулан

Дэбжэлтын оршон байдалда

...АГДАРИН. (Телефоноор аб...). Манай аймагта Соведүү...һунгалтада бэлэдхэл ехэ ...лтын оршон байдалда яба-...байна.

...аймагай ажалшад һунгуулиин ...хтэй танилсана, совет де-...дати, КПСС-эй XXIV съезд ...ай хөөрэлдөөнүүд үнгэрэгэ-... Агитпунктнуудай галнууд ...шэй яларанхай, агитаторнууд ...н участогуудтаа яба-...лдаэ. Һаяхан манай ай-...һунгалтын округууд, учас...д байгуулагдажа дүүрэв. ...һунгалтада орходоо мү-...эдэмнай 5 округ шэнээр ...хэгдэбэ. Юуб гэхэдэ, үн-...н болзор соо Баунтада Се-...й гэжэ геологуудай шэнэ ...урган бодоһон байна.

...һунгалтын үедэ манай аймаг-...800 гаран хүн энэ шухала ...ниие үнгэргэхэ хүдэлмэри ...лха юм. Агитаторнуудай се-...р ба зүблөөнүүд үнгэргэг-... Иигээд һаядаа РСФСР-эй, ...дай республикын Верхов-...Соведүүдэй, аймагай болон ...ай Соведүүдэй депутадууд-...ндидадууд дэбжүүлэгдэжэ ...ань.

Г. ПИХЛУЕВ,
Баунтын аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэ.

...гшадай тоо олошороо

...ЛААН-ҮДЭ. Соведүүдэй ...лтада бэлэдхэлэй үедэ, жэ-...нь. Железнодорожно район ...уур ябажа харахада, ехэ һо-...баримтанууд үзэгдэнэ. Һун-...нуудай хоорондохи хугасаа ...манай райондо шэнэ үйлсэ-...нэмээ, авиазаводто хүдэл-...шадэй һуудаг шэнэ квартал ...н бодоһон байна. Тэндэ һун-...иин шэнэ № 78 округ нээг-...

...ондэл адли һунгагшаднай-...олошорһон байба. 1967 он-...дэ 117 мянга гаран бай-...һаа, мүнөө (агитаторнуу-...най бүридхэлөөр багсааха-...122 мянга гаран болобо. ...аймнай олонхинь хүдэлмэ-...д. Городой Железнодорож-...районд һунгуулиин 37 учас-...худэлхөөр хараалагдаа.

...Мүнөө агитпунктнууд түлэг ...кэрилнэ, тэндэ һунгууляар ...олдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, аги-...орнуудай семинар болоно. ...ай хэхэ, ябуулха ажал хү-...ри тодорхойлогдоно.

Ф. СЕРЫШЕВА,
...ажалшадай депутадуудай ...-Үдын Железнодорожно райсоведэй гүйсэдкомой секретарь.

АРАД БА ПАРТИ

ХОРИН НЭГЭДХИ зуун жэлэй түүхэшэ КПСС-эй XXIV съезд тухай юун гээд бэшэхэ хаб, гэжэ бодоод үзэе.

Үнэн сэхэ хүн юм һаа, манай мүнөөнэй бодото байдалые баримталан, тэрэ съезд совет арадай, бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайдалда элитэ ехэ ябуулга болоһон юм гээд тэрэ хүнэй сохом бэшэхэнь лабтай. 1971 оной хабарай эхинэй нарата дулаан үдэрнүүдтэ дэлхэйн зоной анхаралынь Москва тээшэ хандуулагдаһан байгаа гээд ерээдүйн түүхэшэ бэшэхэл. Дэлхэйн зоной диилэнхинь — хэдэн зуун миллион зон Кремльдэхи Съездүүдэй ордон соо болоһон совет коммунистнуудай ехэ дээдэ суглаа омогорхолтойгоор, этигэл найдабаритайгаар һонирхон шагнаһан, зарим нэгэшүүл — хүлеэн татажа, гайхад гэжэ ажаглан хараһан, теэд эгээн үсөөнхид — дурагүйгөөр гү, али хорото дайсан ёһоор адаглан хаража байгаа һэн гээд бэшэхэнь дамжаггүй.

Бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүн зон хаана үнэн, хаана худал байһыень үнинэй ойлгодог болонхой. Никтын ямар байгууламжын арад зондо зол жаргал олгодог, ямарынь үгытэй ядуу байдал, дайн сэрэг, мүлжэлгэ асардаг байһыень түүхын энээнэй урда тээхи хүгжэлтэ эли тодоор харуулһан байна.

Социализмын анха түрүүшын ороной экономическа, эрдэм гэгээрэлэй хүгжэлтын дүнгүүдые КПСС-эй XXIV съездын гаргаһан, коммунизм тээшэ улам саашаа дабшаха хараа түсэб зохёоһон үдэрнүүдтэ үмхирэн һалажа байгаа капиталис гүрэнүүд уласхоорондын байдалые бүри хурсадхажа, дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб хубинуудта шэнэ янзын колониальна түримхэй политика бэелүүлжэ байгаа һэн гээд ерээдүйн түүхэшэ заабол бэшэхэл.

Ганса орон соо бэшэ, харин хэдэ хэдэн орондо, мүнөө үеын агууехэ хүсэн болоһон дэлхэйн социализмын байгууламжа дотор бэелэн мүндэлһэн научна коммунизмын агууехэ үзэл сурталай илалта түгэлдэр дабшалтые империализм зогсоохо шадалгүй. Теэд уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиие, тэрэшэлэн дэлхэйн арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дэлхэйн социалис байгуулалта дээрэ нэмэжэ үзэбэл, мүнөөнэй империализмда эсэргүү, али зэргын ехэ хүсэнэй бии байһаниинь бэлээр ойлгогдоно.

Юртэмсэ дэлхэй социализм тээшэ дабшажа ябана, тиигээд тэрэ дабшалтань гэдэргээ тэхэрихэ ёһогүй юм. Капитализмые һалгааха шиидхэбэри түүхэ гарганхай, тиин капитализмын номхолшод хэдышье муу юрөөл табижа, муу абарал буулгажа байг — түүхые тэхэрюулэн бусаажа оройдоо шадахагүй.

Шэнэ саг үеын эхи табиһан Октябриин революциин эхэ орондо — Совет орондо хабарай эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа баяр баясхалантайгаар хүн түрэлтэн анхаралаа хандуулна. Ленинэй байгуулһан партида, тэрэнэй сэсэн мэргэн бодолдо, түүхын агуу-ехэ баатаршалгада гүнзэгы хүндэлэлөөр ажалшан бүхэнэй, үнэн сэхэ хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэниинь сохом халижа байна ёһотой.

Советскэ Союзай Коммунис партиин улад зоной дунда угаа ехэ хүндэтэй байһанайнь шалтагаание шэнжэлжэ үзэхэдөө, энэ парти ажалшадта хизааргүй үнэн сэхэ, тэрээндэ бүри мүһэн алба хэдэг, тэрээнэйнгээ хүсэл зоригые бодото дээрэнь бэелүүлдэг байгаа гээд ерээдүйн түүхэшэ хамагай түрүүн тэмдэглэхэ ёһотой.

Ниитын хүгжэлтын хуули ёһые, революционно тэмсэлэй, социалис байгуулалтын тактика ба стратегиие һайса мэдэдэг байһан туладаа агуу-ехэ Ленинэй зааһан хараа шэглэл нягтаар баримталан, КПСС болбол урдадаа үгытэй ядуу, түлюур туйган байһан ороноо, мүнөө социальна дэбжэлтын хяра оройдо гаргажа шадаба.

Теэд тэрэ харгынь бэлэн байгаагүй юм. Түүхын хуудаһануудые иража үзэбэл, совет арадай, Коммунис партиин хуби заяанда тудаһан хэлэшэгүй хүндэ туршалгануудые хаража, ойлгожо абагдаха. Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэхи дотоодын ба гадаадын контрреволюциин хорото олон ябуулганууд. Дүрбэн жэлэй граждан дайн. Антантын гурбан добтолго.

Тэрэнэй һүүлээр — һэргээн бодхоолгын үсэд шанга хүдэлмэри. Дам саашадаа — хүдөөдэхи социальна революци — хүдөөгэй зониие хамтын ажалтай болгохо хараа шэглэл партимнай бэелүүлээ. Партиин сэсэн мэргэн заабаряар олон түмэн таряашад нэгэдэжэ, хамтын ажал эрхилдэг болобо. Хүдөө нютагые социалис ёһоор шэнэдхэлгэдэ али болохоор һаад хэхэ гэжэ контрреволюционно этэгээдүүд эрмэлзээ. Габэшье партимнай үгытэй ба дунда шадалтай таряашадта түшэглэн, нэлэнхы дээрэнь коллективизаци бэелүүлхэ хараа шугамаа эрид сэхээр бэелүүлээ. Он жэлнүүдэй үнгэрхэдэнь, урданай гээгдэнги хүдөө ажахы механизированнэ томо ажахы болобо...

Түүхын хүгжэлтын бүхы шатанууд дээрэ—Октябриин революциин үедэшье, граждан дайнай жэлнүүдтэшье, һэргээн бодхоолгын үедэшье партимнай совет общественгоо залан уда ридагша хүсэниинь байгаа.

Арад зоной зол жаргалай түлөө шэн зоригто тэмсэлшэд, Эхэ ороноо, арад зоноо һалбаруулан дэбжээхын түлөө ямаршье гарза хохидолдо орохоор бэлэн хүнүүд — коммунистнууд хаанашье, хэзээшье түрүү зэргэдэ ябаа.

Партиин, тэрэнэй үнэн хүбүүдэй түрүү үүргэнь, эрэлхэг хатуу, баатар зоригынь немец фашизмда эсэргүү хатуу шанга тэмсэл хэһэн жэлнүүдтэ (1941—1945 онууд) илангаяа хүсэтэйгөөр харагдаһан байна. Коммунистнууд болбол фронт дээрэшье, ара тылдэшье, гитлеровецүүдэй эзэлһэн газар дээрэшье дайсаниие бута сохихыень арад зоноо уряалдаг, өөһэдынгөө үльгэр жэшээгээр хүн зоноо зоригжуулдаг байгаа.

Ара тылэй коммунистнууд самолёт, танк, үхэр буу фронтдо бүрил ехээр үгэхэеэ оролдон, цех доторһоо хэдэн сүүдхэ ба неделеэр гарангүйгөөр ажалладаг бэлэй.

Фронтовигууд-коммунистнууд үхэлэй аюулһаа тунхарингүйгөөр, хамагһаа түрүүн бодожо атакада ородог, дайсанай бэхижүүлгэнүүдые хамагһаа түрүүн добтолдог, фашис танкнуудые үгы хэдэг бэлэй.

Дайсанай эзэмдэһэн газарнуудта коммунистнууд болбол арадайнгаа түлөө үһөө абагшадай отрядуудые эмхидхэн, дайсанай штаб ба тылдэ добтолго хэдэг, дайшалхы техникэтэй эшелонуудые хүмэрюулдэг байгаа.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө, Европын арадуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэл соогуур партиин 3 миллион гаран хүбүүдынь наһа бараа һэн. Шэнэ тэмсэлшэд тэдэнэй һууриида жагсаа. Коммунис партиин гэшүүд ходо олошоржо байба. Дайнай үедэ 5 миллион гаран хүн КПСС-тэ ороһон байна.

Дайнай һүүлээрхи үедэ коммунистнууд бүхы хүсэ шадалаа зангидан, арадайнгаа һандаргагдаһан ажахые шэн зоригтойгоор һэргээн бодхооһон байна. Коммунистнууд болбол тэмсэлшэд ба байгуулагшадай түрүүшын зэргэдэ урданьшье ябаһан, мүнөөшье ябаһаар. Совет ороной түүхын богони болзорто экономическа хүгжэлтын үзэгдөөгүй ехэ хэмжээндэ тэдэнэй хүтэлбэри доро хүрэһэн, ажалай барга бүдүүлиг зэмсэгһээ, оньһото Луноход хүрэтэр дабшажа ерэһэн байна.

Манай саг үетэй нэрэеэ холбоһон Ленинэй парти пролетарска интернационализмын тугые дээрэ үргэжэ, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй манлайда ябана.

Ажалша хүнэй ажана һайн байдалһаа үлүү шухала хэрэг Коммунис партидамнай үгы юм гэжэ һайса мэдэдэг туладаа, совет араднай Коммунис партидаа хүсэдөөр найданхай, хойноһоонь дагажа ябадаг.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэлэй үгэ бүхэн соонь, съездын делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэрэ оролдолгыень арад зомнай анхаран ойлгоно. «Манай арга боломжонууд барагдашагүй. Ороной экономическа хүсэн хэзээнэйхиһээшье ехэ байна. Совет эрдэм наука болон соёл шэнэ ехэ амжалта туйлаа. «Манай арадай морально-политическэ нэгэдэл эбдэршэгүй. Бидэнэр манай социалис ханинартай, союзнигуудтай хамтадаа нэгэ жагсаалаар ябанабди.

Бидэнэр хүсэһэн юумэеэ бултыень туйлахабди, урдаа табиһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхэбди гэжэ мэдэнэбди. Энээнэй найдамтай эрхэ нүхэсэлынь — совет арадай зохёон байгуулхы ухаан бодол, тэрэнэй үнэн сэхэ ябадал, Ленинэй заабаряар хэлбэришэгүй ябадаг Коммунис партияа тойроһон тэрэнэй нягта жагсаал мүн болоно», — гэһэн Л. И. Брежневэй гүнзэгы удхатай гайхамшагта үгэнүүдые социалис Эхэ оронойнгоо, коммунистнуудай партиин түлөө совет хүнүүд омогорхолтойгоор дабтана.

Николай САПФИРОВ,
АПН-эй тайлбарилагша.

ХАНИ ХАРИЛСААН УЛАМ БЭХИЖЭХЭ

Совет-монгол хани харилсаанай бүлгэмэй Буряадай республикадахи отделениин III конференци һаяхан болобо. Конференци дээрэ тус бүлгэмэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл шагнагдаа.

Совет-монгол арадуудай хани харилсаае улам бэхижүүлхэ, бүри үргэн, аша туһа ехэтэй болгохын түлөө энэ бүлгэмэй Буряадай республикын отделениин тоосоото үе соо хэһэн хүдэлмэри, хэмжээ ябуулганууд нилээд ехэ. Манай совет ажалшад монголой республикын арад түмэн бүхы дэлхэйн пролетариадай агуу багша В. И. Ленинэй, монголой хубисхалай элитэ ударидагша Д. Сүхэ-Баатарай анха байгуулһан энэ аха дүү ёһоной хани харилсаае нангинаар сахин хамгаалжа, улам бүри бэхижүүлжэ ерэһэн байна гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ.

Тоосоото элидхэл тушаа делегадууд үгэ хэлэхэ зуураа, тус бүлгэмэй Буряадай отделениин хото, аймагуудтахи комитедүүдэй ябуулһан хүдэлмэри тухай, саашадаа бэелүүлхээр хараалагдаһан хэмжээ ябуулганууд тушаа тогтоһон байха юм.

КПСС-эй XXIV съездын, МНРП-гэй XVI съездын материалнуудтай танилсуулха, мүн байгша ондо тэмдэглэгдэхэ Монголой хубисхалай 50 жэлэй ойн һайндэрые угтуулан, ажалшадай дунда ниитэ ойлгууламжын, сурталай хүдэлмэри эмхидхэхэ тушаа совет-монгол хани харилсаанай нютагуудтахи бүлгэмүүд МНР-эй Дархан хотын, Сэлэнгэ, Булган, Хүбсэгүл аймагуудай түлөөлэгшэдтэй хамтаран, тусхай хэмжээнүүдые хараалһан түсэбүүдые баталһан байна. Эдэ хараалагдаһан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ тус бүлгэмэй эмхинүүд, мүн нютагай хэблэл, радио, телевидениин гүйсэдхэхэ үүргэ угаа ехэ гэжэ үгэ хэлэгшэд зааһан байна.

Конференци совет-монгол хани харилсаанай бүлгэмэй Буряадай отделениин хүдэлмэридэ хангалтатай гэһэн сэгнэлтэ үгөө. Бүлгэмэй Буряадай отделениин правлениин түрүүлэгшээр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. С. Семенов, бүлгэмэй бүхэсоюзна съездэ хабаадаха делегадууд һунгагдаа.

Д. ЦЫБЕНОВ.

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. **Раменска механическа заводто «СКГ-160» түхэлэй томо кранууд бүтээн гаргагдана. Тэрэ кранаар 160 тонно ашаа үргэжэ болохо. Мүнөө тэндэ бүтээгдэһэн кранууд Камска автомобильна заводой барилгада хэрэглэгдэнэ. 1971 ондо тус завод хэдэн тиимэ томо кран бүтээн гаргаха.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «СКГ-160» түхэлэй кран туршагдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Хүдөө нютагуудта айлшална

Куклануудай Эрхүүгэй театрай коллектив Буряад орон доторнай аяншалжа эхилбэ. Тэдэнэр «Улаан Оронго» колхоздо ерэжэ, нютагаархидыемнай ехэтэ баярлуулаа.

Соёлой байшангаар дүүрэн сугларһан ехэ хүнүүдшье, үхибүүдшье Г. Стефановай «Ширын уршагта ябадалнууд» гэһэн хоёр үйлэтэй үльгэр-зүжэг хаража, тон һонирхобо.

РСФСР-эй габьяата артистка Е. К. Болотова, театрнуудай Бүхэсоюзна фестивалиин лауреадууд Е. Д. Карпова, А. С. Угольцева, артистнар Л. Ф. Ермошенко, С. Н. Шиповалов, С. П. Чудинова гэгшэд эндэ хабаадалсана.

С. СОДНОМОВА.

ЭДИР ГИМНАСТНУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа): эдир чемпионууд Вова Камалов, Саша Новокрещенных, Алеша Дорониң гэгшэд. 45-дахи һургуулиин 5-дахи классай һурагша Аня Манзарова номер гүйсэдхэжэ байна.

Фотонь авторай.

Ниислэлэймнай 14-дэхи һургуулида спортивна гимнастикаар городой чемпионой нэрэ зэргын түлөө мүрысөөн һурагшадай дунда үнгэрбэ. Мүрысөөндэ 140 эдир гимнастнууд хабаадаба.

Шангахан тулалдаанай һүүлээр Улаан-Үдын 1-дэхи һургуулиин команда городой 1971 оной чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ илаһан 5-дахи классай һурагша (45-дахи һургуули) Тома Брылева, 4-дэхи классай һурагша Саша Новокрещенных гэгшэд чемпионууд болобо.

Тус мүрысөөндэ хабаадажа, түрүү һууринуудта хүртэһэн эдир гимнастнуудта физкультура ба спортын комитедэй, арадай гэгээрэлэй городской таһагай зүгһөө грамота ба үнэтэ шан барюулагдаба.

В. ПЛУТТ.

ҺАРЬДАГЫЕ ДАБАН

Саянай уула һарьдагуудые дабажа, Ахын аймаг ошохо гээшые хүнүүд ехэл бэрхэшээдэг. Мүнхын мүльһэн дуулга нэмэрһэн Саяан уулые холоһоо харахада, тэрэниие автомашинаар дабажа, Ахын аймаг ошохо гээшые балай этигэмээр бэшэ юм. Теэд хүсэ ехэтэй автомашинын жолоо бариһан эрэлхэг зоригтой хүбүүд техникын шадал өөһэдынгөө шадабари хоёрые хабсаруулаад, туршажал мэдэнэ. Эндэ заһамал харгы үгы. Уула хадын хабшал хүндые дахажа, гол горходой хадаһан урасхалые дамжан, эгсэ үндэр хадые үгсэжэ, уруудажа, тоогүй олон томо шулуу, нүүлэнүүдые тойро тойроһоор туйлагдадаг зам. Гансал үбэлэй үедэ энэ харгыгаар ябаха аргатай.

Мон—Хэрэн гэһэн маршрудтай автобус соо һуужа ябаһан хоёр үбгэжөөлэй хөөрэлдөөн намда һонирхолтой байгаа һэн. Ахын аймагай түб Орлигһоо ерэһэн үбгэжөөл үглөөгүүр тэндэһээ гараад ябанаб гэжэ һайрхаба. Нүгөөдэнь гайхана.

—Ямар харгыгаар, яажа ябаа хүмши. Үгы, гол горхо яажа дабаба гээшэбта?

— Хабарай хаһа үзэгдөөд лэ байна. Уһа голой мүльһэн унажа, саһа, шабар гаража, харгы муудаа. Тиигэбэшье энэ «ЗИЛ-131», «ЗИЛ-157» гэһэн машинануудшни балай бага юумэндэ тогтохо торохо юумэ бэшэл. Гурбан голойнь зургаан мөөр бултадаа зүдхэжэ мэдэхэдээ, ямарханшье хэсүү хүшэрые дабаад лэ гарашана. Тиигэжэ миил 8 часай туршада ябаад, хүрэжэ ерээлди даа!

Эдэ хоёр үбгэжөөлэй хөөрэлдөөнһөө ойлгоходо, урдань Аха руу ашаа шэрэхэдээ, хэдэн зуугаад мори шаргалаад, хада хабсагайн хоорондуур гараһан хабшуу харгыгаар ябадаг, арья барья шулуутай дабаа дабадаг байһан байна. Гадна морёор нэгэ эрьесэ хэхэдээ, аяар арбаад хоногто ябадаг байһан.

Мүнөө Аха нютаг абаашагдаха ашаан үбэлэй үедэ автомашинаар зөөгдэнэ. Буркоопсоюзай автобазын мехколонныn табан машина үбэлэй үедэ 800 тонно ашаа зөөхэ уялгатай байһан аад, 900 тоннодо хүргэжэ, түсэбөө холо үлүүлээ.

—Манай колонно Ахын харгыгаар ашаа зөөхэдөө, 200-гаад эрьесэ хээд байна,—гээд, мехколонные даагша Е. Н. Левицкий хөөрэнэ. Ерэхэ жэлдэ тус колоннодо үшөө хоёр машина нэмэгдэжэ үгтэхэ юм. Тиихэдээ самолёдоор ашаа зөөлгын гаргаша нилээд хороогдохо. Хэрбээ самолёдоор нэгэ тонно ашаан Хэрэнһээ Орлик хүргэгдэхэдөө, 130 түхэриг болодог байһан һаа, автомашинаар абаашагдахадаа, 18 түхэригтэ болохо байна.

Энэ үедэ харгын хаагдахаһаа урид Аха руу һүүлшын ашаан зөөгдэжэ байха юм. Энэ хүдэлмэри Ахын экспедициин, «50 лет Октября», «Улаан-Аха», «Коммунизм» колхозуудай, Орлигой эмхи зургаануудай, Түнхэнэй хүдөө ажахын нэгэдэлэй автомашинанууд дүүргэжэ байнхай.

Мүнөө болоходо, Аха нютаг хүрэжэ ошохо гээшэ холо бэшэ болоо. Нишэ «АН-2», «ЛИ-2», «АН-24», самолёдууд хододоо ниидэжэ, ашаа тээбэри, хүн зониие таһалгаряагүй зөөнэ.

Ш. БАЙМИНОВ.

СССР-эй БОКСЁРНУУД ЭРХИМЛЭЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин суглуулагдамал национальна командын спортсменүүдтэй Совет оронoй боксернууд наадахадаа, уулзалгаяа 7:4 тоотойгоор шүүгээ.

67 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Петрозаводскһоо ошоһон Александр Зайцев Франциин чемпион Сержа Дюпюи гэгшые нэгэдэхи раундда нокаудта оруулжа шүүбэ. Жданов хотын түлөөлэгшэ Анатолий Климанов Франциин чемпион Мишель Жан-Батист (71 килограмм) гэгшые нэгэдэхи раундда шүүжэ, нааданайнгаа тоо 2:0 болгоһон байна.

48—57 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Улаан-Үдын түлөөлэгшэ, СССР-эй чемпион Валерий Стрельников, Борис Кузнецов (Астрахань) гэгшэд гурбан раундын туршада наадахадаа, боксын гоё һайхан техникэ харуулжа, спортын ордондо сугларагшадые баясуулба. Иваново хотын Дмитрий Калмыков (60 килограмм), Львовой Владимир Метелев (81 килограмм), Одессын Валерий Иняткин (хүндэ шэгнүүртэй) гэгшэд мүн лэ шүүһэн байха юм.

Франциин арһан бээлэйн эрхим боксер гэгдэһэн Альдо Косантино СССР-эй чемпион Виктор Орловые (54 килограмм) шүүгээ, 51—63,5 килограммай шэгнүүдтэнһээ Рабах Халуфи, Пьер Пети гэгшэдтэ Леонид Бугаевский (Одессэ) Александр Колесников (Ворошиловград) хоёр шүүгдэшэһэн байна. Манай команда 75 килограммай шэгнүүртэй спортсменгүй байжа, нэгэ очко тэдэнэртээ үгэһэн байха юм.

Манай Улаан-Үдын спортсмен Валерий Стрельников Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар Москва хотодо үлэхэ болобо.

Доржо ЭРДЫНЕЕВ

ГААҺАН

ШОГ РАССКАЗ

ҺЭРҮҮШХЭ ахын ойһоо гарахада, саһан бүри түргэдэжэ байба. «Шүдхэршни, үнинэйл хүлеэлгэһэн тэнгэри һэн. Одоол амарагдахань гээшэ! Хуурай хагданай хоротойнь хэсүү, хонидоймни туруу дууһан алдабал»,— гэжэ дуугараад, горьё бэһээр татаһан оодоншог һарьмайнгаа үбэр һуулижа, алшуураа гаргаба. Тиигээд үшөө нэгэ юумэ тэндээ бэдэршэнэ. Олдобогүй ха, бүһээ дары тайлажа, дэгэлээ һэжэрбэ. Теэд тэндэһээнь юуншье унабагүй. «Баһа һалаба бы, юун гэһэн юм гээшэб... унагаажархибалтайб? Али... Бай, бай, мартаалби даа, тэрэ түгэсэг дээрэ һуухадамни амандам байгаа һэмнэй»,—гэжэ дуугараад, һөөргөө ябажархина.

Тэрэ гааһаяа нилээд холо ошоһон хойноо үгылжэ, ехэл халаглаба даа. Тэбхэр хоёр һара болоо, городто һурадаг аша хүбүүндээ захижа асаруулһан юумэниинь һэн. Гурбан солхооб дүшэн долоон мүнгөөр худалдажа абаһан тухайгаа бэшээ бэлэй. Юундэ сэнгыень хэлэһэниинь эли: хүбүүн хүгшэн абаяа гасаалха һанаатай бшуу. «Гааһа хаяһанаа тоолохо болоо һаам, шинии наһанһаа олон байха. Тиимэ аад, үшөө хүндэ өөдэрхэхэеэ мэдэхэш»,—гэжэ үбгэжөөлэй шэнэ гааһаяа мохитуулжа, эгээл амтатай болгоод ябаһан үень һэн.

Һэрүүшхэ ахын мүнөө түлеэ отологшо газартаа ерэхэдэ, гааһаниинь олдобогүй. Нилээд бэдэржэ сүхэрөөд, тэрэ тугаар һуужа амарагша түгэсэг һандайлба. «Баһал һалаба гээшэ ааб даа. Нөөхи ашадаа захиха болоолби... Юун гэһэн бедаа юм гээшэб. Эндэ үгы хадаа, аманһаа абахаяа мартаһан байба гээшэ аабзаб даа. Тиигээд лэ, зуураа унагааһанаа мэдэбэгүйб. Гааһатай болотороо яаха хүн гээшэбиб?»

Нээрээшье Һэрүүшхэ ахай гааһанһаа ондоо юумэ амандаа дүтэлүүлдэггүй. Ямарханшье папиросоо һарбайгаа һаатнай, тамхинай үнэргүй гэжэ хэлэхэ. Теэд гааһаниинь хаягдашадаг аад харамтай юм. Аманһаа абахаяа мэнэл мартаха. Тиигээд хонидой хажууда бүхы наһаяа үнгэргэһэн тула, өөртэеэ хөөрэлдэжэ һурашаһан аад, аманһаа унагаажархиһан лэ байдаг.

Тэрэ бусахадаа, тугаарайнгаа мүр даха дахаһаар, ойнгоо захада ерэбэ. Юуншье байбагүй. «Хярмагта даруулаа, һалаа»,— гэжэ уурлаад, Һэрүүшхэ ахай бууса тээшээ ябажархина.

Гэрынь Сагаан дабаанай үбэртэ юм. Колхозойн центр аяар гушаад модоной газарта. Теэд холо гээд байха гүш? Ошохол болоо гүбэ. Харин шалтаг олдобо гээшэ, хонидойнь дабһан һалаа һэн, тиихэдээ хэзээ үбэлжөөндэ орохоёо хэлсэхэ. Энэ табан зуун түлгэ дээрэнь үшөө нэмэхээр хэлсэһэн аад, үгы. Эртэ дээрэ, тэдэнээ даажа абаа һаань, һайн һэн. Үбэл болошоһон хойно, борьбо дээрээ һуушаһан, үргэдэг юумэдые асархадаа болохол ноёд гээшэ. Мүнөө асараа һаань, хүшэлүүлжэ үрдихэ, таргалуулхашье байна бшуу.

— Зай, бишни үглөөгүүр центр мордохо болоболби даа. Дабһан һалаа, тэрэ нөөхи нэмэжэ үгэхэ түлгэнүүдээ яахаа байгаа юм,— гэжэ Һэрүүшхэ ахай сайлаад байхадаа хүгшэндөө хэлэбэ. — Юун гэхэ байнаш, ошохом гү?

— Өөрөөл мэдэхэ гүбши, хонид байратай, яагаадхиха һэм,— гэһэн харюу дуулахадаа үбгэжөөл: «Энэшни түлеэ отолһондомни баярлашоод, гааһымни, үгылнэгүй. Мэдээ һаа гэмэрхэ һэм. Хүдэлөө боложо олоһон мүнгэмнай архи гааһан хоёртош дууһана гэжэ хараатаа һэмнэй»,— гэжэ шэбшэбэ.

Тэрэ центр ерэхэдээ, түбхын түрүүн гааһа бэдэрээ һэн. Тамхилжа садаад, почто ошожо, аша хүбүүндээ телеграмма ябуулба. Һүүлээрнь ноёдтой уулзажа хэрэгээ бүтээгээд, магазин хүрэжэ, гурбан шэл архи абаба.

Хүгшэниинь элүүр ерэхэдэнь ехэ хүхеэ һэн. Гэбэшье Һэрүүшхэ ахайн һанаан амарнагүй. Шэнэ гааһатай боложо, тэрэнээ мохитуултараа зобохоёо һанаа даа. Энэ Шираб үбгэнһөө абагша гааһаниинь оёороо соорохо дүтэлһэншье һаа, оройдоо амтагүй байна, тата боли адли шэнги.

Гэбэшье үни болонгүй шэнэ гааһан ерэбэ. Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри хаягдаашань мартагдажа, ажал хүдэлмэриин забһар соо гэмшэхэеэшье болибо.

Хүшэлүүлжэ шадаһан түлгэнүүдынь үбэлэй хүйтэндэ һэнгэргүй бэлшэнэ. Колхоз сабшаһан үбһыень, мүн зелёнко, обёос буулгажа үгөө. Саһанай ехэ орожорхёогүй һаа, Һэрүүшхэ ахай түрүүшүүлэй зэргэдэ ондо орохо байха. Зун ногооноор ноохо ехые хайшалхадань баһал гүйлгэлдэжэ, магтана ааб даа. Шадалтай, нэгэ бага залуу һаа, түлгэнүүдэйнгээ зуһаг болоходонь түрүүлхэ һэн. Теэд яахабши, зондо энэшье туһатай ябаһаниинь ехэ бшуу.

Иимэ урматай үбэлжэжэ байтарнь аюул болобо. Эгээл эрхим түлгэнүүдэйнь нэгые шоно мушхажархиба ха. Баруун ойн захада хонидоо орхёод, гэртээ ерэжэ сай ууха һамбаандань оробшобы даа. Үтэлжэ, амитаниие бариха шадалгүй болоһон лэ гарюуһан байгаа ёһотой. Иимэ тулиһан лэ шононуудай малда ородог болоһон саг шуу. Бэшээр арганьгүй ха юм, айхаяашье мартана.

Һэрүүшхэ ахай түлгынгөө һэе тэндэнь орхибо. Бухэли һүни буугаа аршажа хоноо һэн. Үглөөгүүр ошоходонь, түлгэһөөнь мүртэй юумэн үлөөгүй байба. «Зай, хайшалаа хабши? Хүсэгдэхэ гүш, али үгы гү? Садажа абаа хадаа, хоёр хоноод үшөө нэгэ түлгэдэм аһаха һанаатай энэ багтаа хэбтэнэгши? Тиимэшье бэшэхэн ааб даа...»— гэжэ дуугарһаар мүшхэжэ оробо.

Шонын мүр намар түлеэ асарагша харгыдань ороод, саашалшаһан байба. «Аа, энэ баруун хабсагайда гараа. Золигшни зохид газар олонобшобы даа. Ойнь бүтүү, шулууниинь гэрнүүдэй шэнээн гэхээр. Тэрэл хүмэгтэ гараа. Тэндэл байна...»— гэжэ хүхин ябатарнь, шонынь мүр дууһашаба. Газар доро орошоһон гү, али ниидэшэһэн юм шэнгеэр мухардабал даа. «Зай иихэдэнь, юун гэжэ ойлгогшо бэлэйбибди?— гэжэ Һэрүүшхэ ахай өөрһөө асууна.— Аржагар мүр энэ хүрэтэр ерээд, үгы болошобобшобы даа... Тиигээ даа, дууһашоо... Юун гэһэн гайхалтай юм, нээрээшье? Хайшаа үгы болошобо гээшэб? Байза, лаб мүр даһаа хүн бэзэб?»

Тэрэ лаблан хараба. Теэд шонын мүр тэрэ зандаа байна. Зүгөөр мүнөө зогсожо, эрьелдэжэ, саһыень этэрээдшье үзэжэ байгша газартань хүрөөд дууһашоо. Үбгэжөөлэй толгойдо элдэбын бодолнууд орожо захалба. Лаб мүр байһан аад, үгы болошобо бэзэ гэжэ тэрэ ехэл шалгана. Анханайнь мухар һүзэг тэрээндэ Арьяагай Бурхиие һануулжархиба. Иимэ нэрэтэй удаган урда сагта энэ багта һууһан юм гэгшэ. Тиигээд нэгэтэ тэрэ үгы болошоһон байгаа. Хүн зон хэдэн хоногто бэдэрэ гүй, орхёо һэн гэлсэдэг. Т хойшо зарим нэгэн Арьяа хиие хараһан байдаг. Сагаан-Дабаан багтал ябад бэртэй. Теэд зондо дүтэ Һэрүүшхэ ахай эндэ гүй үбэлөө үнгэргэжэ байбашье ниие хараагүй юм. Хаана золгогшо аабиб гэжэ һ сэдьхэдэг хадаа, нюусахан жэмээ үргэлгэтэйл ябадаг

Гэнтэ тэрэ мүнөө гасаалжа гүй юм аабза? «Байза, бус нёо тоолохо юм байна, нэг но барьяа гээшэ гү, али тэрэ иигэжэ байна гү? Тоолохол даа, тоолохо болоо...»— гэж гараад, Һэрүүшхэ ахай һуулижа, тамхи, гааһаяа Дүүрхэнээр удхалжа, амандаа абаашажа, шиирэ уруугаа харан гэхэдэнь, носоохоншье тэрэ, доронь гээгшэ гааһаниинь хэбтэжэ даа. Үнэншэжэ ядаад, һэм хүлөөрөө хүдэлгөөд үзэбэ мэ даа, өөрынь гааһан Баярлаһандаа тэрэ Арьяагай Бурхиие шье мартажархиба. шүдхэршни, энэ гааһанайм һөө сошоод, хажуу тээшээ ха юм. Тиигээ, тиигээ...»,— ойро шадараа дахин хара хадань, тэрээхэн гааһанайн тэгшэ газарһаа арбаад метр зайда шоно бууга ад, дах шалһан байба.

«Иимэл ха һэн,— гэжэ һ хэ ахай хүхибэ.— Олдобо рээ. Хаяһан гааһануудайм ниинь олдобо. Һэ, шүдхэр Хониндомни шоныг ороогү олдохогүйл һэн. Тиимэ даа, даашье олдохогүй байгаа».

Иигэжэ хүхиһэн үбгэжөө хэжэ ябаһан шоноёошье, хара һан түлгэеэшье, айжа Бурхияашье мартажа, гэр ябажархиба. «Байза, хэлэхэ хүгшэм үнэншэгшэ аа гү шааб?» — гэжэ тэрэ дуугарба һамбаанда амандань байгша ниинь унашалай. Һэрүүшхэ а рэнээ гэртээ ерэһэн хойноо жэ: «Нээрээ, нэгэ ороолон рэй намаар наада хэһэн юумэн болонол,— гэжэ гэмэр Наһатай болохо бүримни су һууха, саг байхаяа боли ямар шүдхэр иигэжэ намаар хэнэб».

ХИЛЫН саанаһаа — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ШЭНЖЭЛГЭ ТҮСЭБТЭ ГУРИМААР БЭЕЛҮҮЛХЭ ПРОГРАММА

Замбуулинай «Союз-10» онгосын, «Салют» гэжэ научна станциин ниидэлгын дүнгүүдтэ дэлхэйн олониитэ анхаралаа ехээр хандуулна. Хилын саанахи эрдэмтэд, олон оронoй газетэнүүдэй научна тайлбарилагшад замбуулиндахи совет шэнжэлгын түсэбтэ ёһоор ябуулагдажа байһанда анхаралаа хандуулна.

* * *

ПРАГА. Гурбан космонавтын жолоодоһон «Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосын «Салют» гэжэ научна станцитай хамта бэелүүлһэн научно-техническэ шэнжэлгэ ба туршалгануудай үргэн программын амжалтатайгаар дүүрэһэниинь совет эрдэм, техникын гайхамшагта амжалта болоно гэжэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, ЧССР-эй Наукануудай академиин астронавтикын комиссиин түрүүлэгшэ, Чехословакиин мэдээжэ эрдэмтэ, профессор Р. Пешек мэдүүлбэ. Замбуулиниие шэнжэлэн шудалха ажалда үшөө нэгэ шухала алхам урагшаа хэгдэбэ.

Эрдэм наукын, арадай ажахын аша туһада замбуулинай дайда дам саашадань шэнжэлхэ томо станцинуудые байгуулха хэрэгтэ энэ туршалгань бүхыдөө ехэ туһатай.

ВАРШАВА. «Салют» замбуулинда дежурлана» гэһэн гаршаг доро совет шэнэ туршалгын аша үрэ замбуулин шудалха ажалда дахилтын алхам бэлдэхэдэ туһалха гээд «Трибуна люду» бэшэбэ. «Союз-10» онгосын ажалша бэрхэ экипаж замбуулиндахи ажалаа амжалтатайгаар эхилээ, тэрээниие нь ондоо космонавтнууд үргэлжэлүүлхэ. Тэдэнэй бүтээһэн ажал замбуулинай шэнэ туршалгануудые хэхэдэ шухала удха шанартай.

БЕРЛИН. «Нойес дойчланд» газетэ замбуулинай хоёр аппарадай холболдоһоной шухала удха шанарые тэмдэглэхэ зуураа, «Союз-10» «Салют» хоёр табан час хахадай турша соо хамтаараа ниидэбэ гээд бэшэбэ.

«Замбуулинда үлэмжэ ехэ аша үрэтэй шэнжэлгэ бэелүүлжэ, тэрэнэйнгээ үрэ дүнгүүдые газартахи байдал һайжаруулхын тулада хэрэглэхэ гэһэн уг зорилгодоо хүрэхэ замдаа совет наука үшөө нэгэ алхам хэбэ. Замбуулинай удаан болзорой станцинуудые байгуулха зам дээрэ шэнэ шата табигдаһые бүхы дэлхэйн зон хараба»—гээд ГДР-эй астронавтикын бүлгэмэй секретарь Г. Пфаффе газетэдэ бэшэһэн байна.

ПАРИЖ. «Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосын ниидэлгын дүүрэһые Парижай газетэнүүд тайлбарилна.

Ерээдүйн бүри гайхамшагта ниидэлгэнүүдые бэлдэхэ научно-техническэ түхеэрэлгэ ба аппаратура совет мэргэжэлтэд удаа дараалан шалгана гээд «Союз-10» гэжэ онгосын ниидэлгэ тухай статья доторoo «Фигаро» газетын научна шэнжэлэгшэ Эрве Поншеле бэшэһэн байна.

ЛОНДОН. «Совет оронoй замбуулинда туйлаһан һүүлэй амжалтануудай ашаар шэнэ, ямаршье мэдээсэлэй абтаа һаань өөрэгүй, замбуулинай дайда шэнжэлэн шудалха хэрэгтэ шэнэ, шухала алхам хэгдэһэниинь бүри мүнөө эли болобо»—гээд «Морнинг стар» газетэ редакционно статья дотороо бэшэнэ, — Замбуулинай саг үргэлжын станци бии болгохо гээшэ хойшо хойшодоо хэгдэхэ шэнжэлгэнүүдтэ али зэргын ехэ удха шанартай байхыень мэргэжэлгүй, юрыншье хүндэ ойлгосотой»

Жолоодогдодог хоёр онгосо холбоһондо оробол жолоодогдодог онгосые хүнгүйгөөр ниидэжэ ябаһан станцитай холбохонь һураггүй бэрхэшээлтэй гээд «Таймс» газетын научна шэнжэлэгшэ бэшэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. «Союз-10» гэжэ замбуулинай совет онгосын ниидэлгын амжалтатайгаар дүүрэһэндэнь американ хэблэл анхаралаа ехээр хандуулба. «Хоёр үдэр соо ниидэһэнэйнгээ һүүлээр «Союз-10» онгосын экипаж газартаа амгалан мэндэ бусажа ерэбэ, тиигэжэ ниидэжэ ябахадаа, хүнгүй «Салют» гэжэ станцитай холболдожо ниидэһэн байгаа» гээд «Нью-Йорк дейли ньюс» газетэ бэшэнэ. «Союз-10» онгосын ниидэлгын дүүрэһэн тухай мэдээсэлые совет космонавтнуудай фото-зурагуудтай хамта «Нью-Йорк таймс» толилбо. «Замбуулинай лабораториин түхэлтэй «Салют» гэжэ станци шэнжэлгээ саашань үргэлжэлүүлхэ»,—гээд газетэ бэшэнэ. (ТАСС).

ЗҮҮН ПАКИСТАНДАХИ БАЙДАЛ

КАРАЧИ. (ТАСС). Баруун Бенгали гэжэ Индиин штадтай зэргэлжэ байгаа районуудтахи байдалые Пакистанай правительственна сэрэгүүд хүсэд хиналтадаа абанхай гээд «Ассошиэйтед Пресс оф Пакистан» гэжэ агентство мэдээсэнэ.

Джамалпур, Богра ба Рангпур городуудые правительственна сэрэгүүд һүүлэй үедэ эзэлбэ гээд тэрэ агентство тэмдэглэнэ. Бангла деш гэжэ отрядуудай эсэргүүсэжэ байһан районууд тээшэ сэрэгэй частьнууд хэдэн шэглэлээр дабшажа ябана.

ЛОНДОН. (ТАСС). Баруун оронуудай мэдээсэлэй агентствэнүүдэй дамжуулһанай ёһоор, правительственна сэрэгүүдэй, Бангла дешэй отрядуудай хоорондо Зүүн Пакистанай хэдэ хэдэн районуудта зэбсэгтэ тулалдаан үргэлжэлһөөр.

ЭКВАДОР. «Капитан Лукманов» гэдэг совет судна Манта гэжэ портдо тракторнуудые, мүн цемент асараад байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус пароходһоо ашаа буулгажа байһан үе харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Дайнда эсэргүү жагсаалнууд США-да болоно

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Вашингтон ба Сан-Францискада 750 мянга гаран хүнэй үнгэрэгшэ субботодо сугларжа, дайнда эсэргүү, һүртэ жагсаал хэһэниинь айхабтар шанга сууряан мэтэшэлэн, Америкын бүхы газар дайдаар тараба. Индохитадта США-гай үйлдэжэ байгаа бузар муухай дай буруушааһан жагсаал ба митингнүүд США-гай элдэб городуудта болобо.

Нью-Джерси штадай Суидсборо городһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, дайн сэрэгтэ эсэргүү һуудал жагсаалда үнгэрэгшэ воскресенидэ мянга гаран хүн хабаадалсаба. Тэдэнэр Нью-Джерси штадай гол харгые эзэлжэ һуунхай, дайн сэрэгтэ эсэргүү дуунуудые дуулаба. Аяар 5 саг үнгэрһэн хойно полициинхид 100-гаад хүниие арестовалжа, жагсаалшадые намнажа тарааба.

Дайнда эсэргүү плакадуудые баринги, Сагаан байшан тээшэ ошожо ябаһан жагсаалшадай дундаһаа 142 хүниие Вашингтоной полици арестовалба. «Би дайн сэрэгтэ дурагүй хүнби» гэжэ президент Никсон нэгэтэ хэлэжэрхиһэн байгаа ха. Жагсаалшад тэдэ үгэнүүдыень плакат дээрэ бэшэнхэй, ёгтолон барижа ябаба.

Дайн сэрэгтэ эсэргүү эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, жагсаалнууд үшөө хоёр недели соо үргэлжэлхэ. Майн 3 ба 4-нэй үдэрнүүдтэ юстициин министерствын, Пентагоной байшангуудай дэргэдэ жагсаал, митингүүд болохоор хараалагдана.

«Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй национальна нэгэдэл» гэжэ дайн сэрэгтэ эсэргүү томо эмхинүүдэй нэгэн Вашингтондо пресс-конференци үнгэргэбэ. Энэ эмхи дайн сэрэгтэ эсэргүүсэлгын национальна хэмжээ ябуулга майн 5-да үнгэргэхөөр түсэблэнэ гэжэ хүтэлбэрилэгшэнь Джерри Гордон гэгшэ мэдүүлбэ.

Индохитадай фронтнууд дээрэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Апрелиин 15-да Тхыатхиен провинциин баруун хубида арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд хоргодожо байһан газарһаа США-гай сэрэгэй отрядта гэнтэ добтолжо, 15 солдадыень алаһан, шархатуулһан байгаа.

Баһал тэрэ провинциин Талыонгын райондо апрелиин 18-най һүни америкын парашютистнүүдэй рото үгы хэгдэбэ. Апрелиин 2-һоо 18 хүрэтэр Тхыатхиен провинциин баруун хубида американ-сайгоной сэрэгэй 4 рото, 20 вертолёт үгы хэгдэһэн.

Куангчи провинцида апрелиин түрүүшын 10 үдэр соо арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд дайсанай 260 солдадые, тэрэ тоодо американ 23 солдадые хорооһон, 7 бронетранспортёр үгы хэһэн, 2 вертолёт буудан унагаагаа.

Каосан Патет-Лао агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Лаосой арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд апрелиин 9, 11 ба 13-най үдэрнүүдтэ Саваннакет провинцида американ 14 вертолёт буудажа унагаагаа. Апрелиин 16-да Удомсай провинцида лаос патриодууд дайсанай 20 солдадые алаһан, шархатуулһан, 38 буу зэбсэг гартаа оруулһан байна.

ЭНХИР КРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00—«Петушок и подсолнух» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан кукольна зүжэг. 18.30—«Магнитка, Магнитострой, Магнитогорск» гэһэн киноочерк. 19.10—«Наука ба техника» гэһэн киножурнал. 19.20—концерт. 20.00—телепанорама. 20.20—«Факел» гэһэн залуушуулда зорюулагдаһан программа. 21.10—«Овод» гэлэн уран һайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, саһа бороо орохогүй. Зарим нютагуудта шанга һалхин болохо. Хойто аймагуудта 9—14, бусад нютагуудта 14—19, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 0, үдэрынь 17—19 градус дулаан байха.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС ЦК-гай, СССР-эй Верховно дэй Президиумэй, СССР-эй нистрнүүдэй Соведэй амар «Кадрнуудта шанга эрилтэ ха» гэһэн түрүү бэшэг. В. лаевай «Түрүүшын тарилт һэн корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда: мэришэнэй табан жэл» гэһэн респонденци. «Ниитын ма бардам хүрэхэ тэжээл» гэһэн тья. Редакцида ерэһэн бэ

Гурбадахи хуудаһанда: космонавтнуудта зорюулаг пресс-конференци. Хилын са һаа абтаһан ТАСС-ай мэдээ нүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: гуудай һонин. Спорт. Сов нууд.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-78, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-30, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Н-03465. Заказ №